

# Rechtskundig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen  
Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen  
Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :

R. v. LENNEP. — De Rechtspraak van het Hof van van Cassatie en het afbetalingskontra<sup>kt</sup>.  
RECHTSPRAAK.  
Hof van Beroep Brussel. — 1e Kamer. — 20 Juli 1932. — *Actio pauliana*. — *Vrouw gemeen in goederen*. — *Terugnemingen en vergeldingen*. — *Bewijs van bedrog*.  
Boetstraffelijke Rechtbank Gent. — 2e Kamer. — 24 Mei 1930. — *Verkeersongeval*. — *Verantwoordelijkheid*. — *Slechte toestand der wege- nis*. — *Bevoegdheid*.  
Burgerlijke Rechtbank Antwerpen. — 5e Kamer. — 10 Juni 1932. — *Handelseigendom*. — *Wet van 30 Mei 1931*. — *Toepasselijkheid op kon- trakten afgesloten vóór het in voege treden der wet*.

Burgerlijke Rechtbank Dendermonde. — 17 Fe- bruari 1933. — *Bevoegdheid*. — *Actie tegen verschillende verweerders*. — *Handelsdaad van een hunner*. — *Rechtsvordering enkel ge- steund op burgerlijke verbintenissen*.  
Handelsrechtk St Niklaas. — 3 Januari 1933. — *Daden van koophandel*. — *Bijkomstige bepa- lingen van onroerende verkoop*. — *Subjectieve daden van koophandel*.  
DE VERVLAAMSCHING VAN HET GERECHT.  
FISCALE KRONIEK door Mr Prosper Thuysbaert.  
BIBLIOGRAPHIE.  
WETGEVING.  
BALIELEVEN.

## De Rechtspraak van het Hof van Cassatie en het Afbetalingskontra<sup>kt</sup>

De twee arresten van het Hof van Verbre- king, van 9 Febr. 1933 in zake het afbetalings- contract (Journ. Trib. n. 3320) zullen ongetwij- feld een gevoeligen juridischen en economi- schen terugslag hebben. Hiermede heeft het Hof geoordeeld dat de verkoop of afbetaling, gesloten na akkoord der partijen nopens voor- werp en prijs, en in dewelke de levering reeds geschied is en een deel van den prijs betaald, doch waarin bedongen werd dat de verkoo- per den eigendom slechts zou overdragen na- dat de koper op bepaalde tijdstippen zou betaald hebben, niet mag beschouwd worden als een verkoop onder suspensieve voorwaar- de, doch moet aanzien worden als een ge- wone verkoop met termijnbepaling voor wat betreft de eigendomsoverdracht en de ge- deeltelijke betaling.

Het Hof van Cassatie heeft dus beslist dat het afbetalingscontract een verkoop op ter- mijn is.

Deze stelling schijnt ons niet onomstoot- baar, doch vooraleer onze meening hierom- trent uiteen te zetten, moeten we voorafgaan- delijk eenige beginselen nader omschrijven.

De voorwaarde beïnvloedt het bestaan der overeenkomst, de termijn slechts de uitvoering ervan (art. 1185 B. W. B.). De voorwaarde verdaagt de verwezenlijking, de termijn slechts de uitvoering van den verkoop ; de verkoop moet dus vooraf bestaan zooniet kan hij niet uitgevoerd worden. Kenmerk van den termijn is, dat hij zeker is. Zelfs indien de eigendomsoverdracht verschoven wordt tot het vervallen van een termijn, is het ab initio niettemin zeker dat de eigendomsoverdracht gebeuren zal, daar de overeenkomst reeds be- staat en in zake verkoop, de eigendomsover- dracht een noodzakelijk gevolg is van deze overeenkomst. Het is dus slechts de uitvoe- ring, niet het toekomstig bestaan der eigen- domsoverdracht die aan den termijn gebon- den is. Het toekomstig bestaan der eigen- domsoverdracht is zeker vermits het reeds overeengekomen was met het sluiten van den verkoop ; de uitvoering der eigendomsover- dracht is echter ook zeker vermits de termijn zeker is, ze is echter contractueel verdaagd.

Men moet er nochtans bijvoegen dat indien het toekomstig bestaan der eigendomsover- dracht op termijn zeker is, haar verwezenlij- king met haar uitvoering samenvalt. Doch dan komt men tot de slotsom dat in feite, niet- tegenstaande de bepaling van art. 1185 B.W.B. de termijn in zake verkoop niet alleen de uit- voering doch tevens de verkoopsovereen-

komst beïnvloedt. Deze verwikkelingen sprui- ten voort uit de splitsing van de gevolgen der verkoopsovereenkomst die men behouden heeft, met de stelling dat de eigendomsoverdracht niet een essentieel doch wel een natuurlijk be- standdeel van den verkoop is. Dit onderscheid neemt echter niet weg dat de eigendomsover- dracht een noodzakelijk gevolg van den ver- koop is, doch het laat ons toe te zeggen, dat juridisch, de verwezenlijking der eigendoms- overdracht de uitvoering der verkoopsovereen- komst is, dan wanneer, logisch althans, men zou moeten zeggen dat de eigendomsover- dracht niet de uitvoering der verkoopsovereen- komst, doch de verkoopsovereenkomst zelve is.

Zoals hoger gezegd, beïnvloedt juridisch, de termijn het bestaan der overeenkomst niet ; in een verkoop op termijn kan de termijn be- dongen zijn voor de levering en de betaling en ook voor de eigendomsoverdracht. Dit alles is echter, vermits het op termijn gesteld werd, verondersteld zeker te zijn. Welk is nu de we- derzijdsche invloed die deze bestanddeelen zul- len uitoefenen wanneer ze op termijn vastge- steld zijn, en meer bepaaldelijk welke is de wisselwerking tusschen eigendomsoverdracht en betaling, wanneer beiden met termijnbepa- ling bedongen werden.

Vermits de termijn zeker is, en er enkel on- zekerheid bestaat voor wat betreft de « dies », moeten dus ook en de eigendomsoverdracht en de betaling zeker zijn, daar het slechts een voorafbepaalde zekere uitvoering is van een reeds bestaande overeenkomst.

De eigendomsoverdracht en de betaling moe- ten dus samenvallen en zijn niet oorzaak de eene van de andere. Moesten ze inderdaad een wederzijdsche oorzaak zijn, en niet hunne oor- zaak inden in een voorafbestaande overeen- komst, dan zou de ontstentenis van de eene het verdwijnen van het andere medebrengen en dus het bestaan der overeenkomst beïnvloeden, wat buiten den werkkring van den termijn valt.

Bovendien zou deze stelling afbreuk doen aan het zekerheidskarakter van den termijn, en aan het principie dat de niet-uitvoering van een verplichting binnen den gestelden termijn de overeenkomst niet kan ongedaan maken, vermits de verdaagde opeischbaarheid door den termijn gesteld het bestaan der overeen- komst niet beïnvloedt.

Indien men dus in een verkoopsovereen- komst een termijn stelt voor de betaling en de eigendomsoverdracht, en indien tusschen beiden een onderling verband bestaat, zoodat de betaling de eigendomsoverdracht condition-

neert, dan is er geen termijn doch eene voor- waarde gesteld, vermits, indien de betaling niet geschiedt de eigendomsoverdracht niet ge- beuren zal, zoodat de verkoop niet zal bestaan. Men kan dus onmogelijk van termijn als uitvoe- ringsbepaling spreken, wanneer zuldanigen termijn vooreerst onzeker is en bovendien het bestaan der overeenkomst beïnvloedt. Het geldt hier dus ongetwijfeld eene voorwaarde. Inder- daad, de onderlinge afhankelijkheid tusschen eigendomsoverdracht en betaling maakt den verkoop voorwaardelijk, vermits, juist omdat het niet zeker is dat de prijs zal betaald wor- den, de verkoper bedongen heeft dat de eigendomsoverdracht slechts zou gebeuren na de betaling.

Indien dus de termijnbepaling onzeker is, en tevens het bestaan der verkoopsovereen- komst beïnvloedt, is het een voorwaarde.

Het afbetalingscontract kan dus onmogelijk een verkoop op termijn zijn.

### DE EIGENDOMSOVERDRACHT.

In de studie van het afbetalingscontract doet zich een andere moeilijkheid voor, namelijk het vraagstuk der eigendomsoverdracht.

Het is aan geen twijfel onderhevig dat een verkoop zonder eigendomsoverdracht onmö- gelijk is ; een onmiddellijke eigendomsoverdracht is echter niet geve<sup>rg</sup>d.

De opvatting van de onmiddellijke eigen- domsoverdracht is deze van het Burgerlijk Wetboek ; uitdrukkelijk nochtans kan bedon- gen worden dat de overdracht met termijn- bepaling geschieden zal.

Dit onderscheid liet Aubry en Rau (*Traité de dr. civil. V. 349,I*) en Laurent (XXIV n° 4) zeggen dat de eigendomsoverdracht niet essen- tieel doch natuurlijk bestanddeel van den ver- koop is.

Die opvatting, aldus geformuleerd, is on- houdbaar. Inderdaad, een natuurlijk bestand- deel eener overeenkomst, is datgene dat men door een uitdrukkelijk beding uit de overeen- komst verwijderen kan, zonder de overeen- komst zelve weg te nemen.

In den verkoop nu kan men onmogelijk de eigendomsoverdracht uitschakelen zooniet is er geen verkoop.

Het is dus slechts juist te zeggen dat de on- middellijk eigendomsoverdracht geen essen- tieel doch slechts een natuurlijk bestanddeel der verkoopsovereenkomst is ; inderdaad, al- leen door een uitdrukkelijk beding kan de on- middellijke eigendomsoverdracht, natuurlijk bestanddeel van den verkoop, verwijderd wor- den. Het essentieel bestanddeel, namelijk de eigendomsoverdracht, moet vroeg of laat ge- beuren, wil men een verkoop sluiten.

Of nu de verkoop op termijn voor wat betreft de eigendomsoverdracht, geen verkoop onder suspensieve voorwaarde wordt, zal afhangen van het afhankelijkheidsverband tusschen be- taling en eigendomsoverdracht. Het vraagstuk is van belang voor de verplaatsing van het risico.

De rechtsgeleerden die een zulkdanigen ver- koop met onderling verband tusschen eigen- domsoverdracht en betaling, voorstellen als een verkoop op termijn, zooals het Hof van Cassa- tie dit doet in zijn laatste arrest, komen door hun bewoordingen zelf tot de bevestiging van een voorwaardelijken verkoop. We vergeoe- gen ons Aubry et Rau en Laurent te citeeren. In Aubry et Rau heet het : « La propriété de la chose vendue est, en général, transmise, même

à l'égard de tiers par le seul effet, du contrat. Toutefois, les parties pourraient exprèssement convenir que la propriété ne sera transférée à l'acheteur qu'après le paiement du prix, et la vente serait alors conditionnelle. (V. 349.38).

Laurent : « Les parties peuvent stipuler que la propriété ne sera transférée que lorsque l'acheteur aura payé le prix. La vente aura toujours pour objet de transférer la propriété mais la translation sera conditionnelle, de sorte que le vendeur restera propriétaire tant que la condition ne sera pas accomplie, c'est-à-dire, que le prix ne sera pas payé ». (XXIV. 4).

Deze citaten geven zeer juist de hypothese van verkoop weer die aan het Hof onderwor- pen was. Aubry et Rau en Laurent bevestigen beiden onrechtstreeks dat hier de termijn zich integreert in de voorwaarde : Het kan hier geen ontbindende voorwaarde zijn vermits het gevolg daarvan zou zijn dat de verkoop verbroken werd en de eigendom terug gedra- gen in den hooft van den verkoper. De eigendom nu was niet overgedragen zoodat de verbreking van eenen niet-bestaanden verkoop onmogelijk is.

Het is echter naar de meening van het Hof geen opschorsende voorwaarde, omdat « en cas de vente sous condition suspensive, jusqu'à la réalisation de la condition, le vendeur n'est pas tenu de délivrer la chose vendue et l'ache- teur de payer, le lien contracuel faisant défaut, la condition suspensive ne peut jamais consis- ter dans l'exécution par l'un des co-contract- ants d'une obligation qui lui incomberait en vertu de ce lien ».

Hier ontmoeten we, wat Mr. Lacompte in een vorige bijdrage van het R. W. (n° 13) zeer juist noemde de principieele opwerping tegen het stelsel van den koop onder opschorsende voorwaarde. De inbezitstelling van den koper is zonder juridische oorzaak, vermits de ver- koop nog niet bestaat, en om deze inbezitstel- ling juridisch te verklaren, neemt het Hof van Cassatie zijn toevlucht tot eene constructie van een verkoop op termijn, wat, zooals hoger gezegd werd, onjuist schijnt.

De constructie van een verkoop op termijn beantwoordt trouwens niet aan den wil der partijen. Vermits de overeenkomst bestaat zou de verkoper, na het verstrijken van den ter- mijn, slechts betaling kunnen eischen indien hij zelf den eigendom overdraagt ; hij mag in ge- val van wanbetaling de zaak niet terugvorde- ren, daar de verkoop gesloten is en hij zou slechts de verbreking of de verplichte uitvoe- rig der overeenkomst kunnen vragen, dan wanneer het de bedoeling der partijen was, dat de verkoper het verkochte goed zou kun- nen terug nemen in geval van wanbetaling en aldus door niet-vervulling dezer voorwaaarde de verkoop ongedaan zou gemaakt worden.

De bewering van het Hof, betreffende de in- bezitstelling in geval van verkoop onder op- schorsende voorwaarde is met gegronde rede- nen te verdedigen, doch hetgeen gezegd wordt betreffende de betaling is het minder.

Het Hof steunt zijne stelling op de volgende redeneering : « le lien contractuel faisant dé- faut, la condition suspensive ne peut jamais consister dans l'exécution par l'un des co- contractants d'une obligation qui lui incom- beraît en vertu de ce lien ».

Het is duidelijk dat een contractueele gebon- denheid afwezig is ; een contract echter niet.

Hoe zou anders de vervulling der voorwaar- de mogelijk zijn, indien ze niet beantwoordde aan een voorafbestaande overeenkomst, en

wat zou dan de niet-ervulling beduiden, tenzij de vernietiging dezer overeenkomst.

Integendeel, er bestaat reeds een zekere contractuele gebondenheid; inderdaad, de verkoper onder suspensieve voorwaarde mag zijn aanbod niet terugtrekken (Collin en Capitant 1921, II 163); de partijen zijn voorwaardelijk gebonden (Kluyskens. Verbintenissen blz. 127).

Stellig, de gebondenheid van den verkoper gaat niet tot een verplichting van levering: dat werd trouwens nooit beweerd, en moest dus niet worden ontkend.

Wat betreft de koper meldt bovendien de motiveering: *« jusqu'à la réalisation de la condition, l'acheteur (n'est pas tenu) de payer »*. Wat zou echter de vervulling der voorwaarde kunnen zijn tenzij de betaling door den koper vermits deze als voorwaarde gesteld werd; de redeneering van het Hof komt er op neer te zeggen: tot de betaling niet is geschied, is de koper niet gehouden te betalen. In een verkoop onder suspensieve voorwaarde werd dit nooit betwist. Het is verkeerd in een verkoop onder opschorsende voorwaarde de betaling als een uitvoering der verbintenis te aanschouwen vermits ze de verbintenis schept. Het Hof identificeert hier verkeerdelijk de natuur der betaling bij een gewonen verkoop, waar het een uitvoering geldt, met de betaling bij een verkoop onder opschorsende voorwaarde, waar de betaling geen contractuele verplichting is, doch een toetreding. De suspensieve voorwaarde kan dus wel datgene zijn, wat later eventueel een contractuele verplichting wordt.

Hier doet zich echter een moeilijkheid voor in zake afbetalingscontract onder suspensieve voorwaarde.

Is de opschorsende voorwaarde ja dan neen verwezenlijkt door één afbetaling?

Indien ja, dan is de verkoop volkomen, de eigendomsoverdracht verwezenlijkt, het misbruik van vertrouwen onmogelijk, en de verkoper slechts schuldeischer voor het overige bedrag.

Indien neen, dan is, volgens het Hof, in de afwezigheid van een contractuele gebondenheid, de koper niet gehouden tot verdere betaling, en mag alle betaling staken op ieder termijn, de verkoop is niet gesloten, de inbezitting zonder oorzaak.

Aan deze mistoestand wordt ten deele verholpen door de clause van eigendomsvoorbehoud tot volledige afbetaling, doch de moeilijkheid in zake vervulling der voorwaarde, blijft bestaan.

## HET RISICO.

De twee voornoemde arresten van het Hof van Cassatie zijn nog belangwekkend in zake het risico van den verkoper of den koper. In een verkoop onder opschorsende voorwaarde blijft het risico voor den verkoper, in een verkoop op termijn is het daarentegen voor den koper (Planiol, Ripert, Traité pr. de dr. civ. VII blz. 315); in een verkoop met termijn voor de eigendomsoverdracht is het voor den verkoper (id. VI. blz. 582).

Men mag echter het risico niet onvoorwaardelijk vastknoopen aan den eigendom. Het afbetalingscontract doet zich soms ook voor onder den vorm van een roomeinschen koop, alsdan blijft het risico voor den koper (Kluyskens. Verbintenissen N° 69).

## JURIDISCHE NATUUR VAN HET AFBETALINGS-CONTRACT.

In verband hiermede moeten we de juridische natuur van het afbetalingscontract nader onderzoeken. Kenmerk van dezen verkoop is het terugvorderingsrecht van den verkoper indien de koper in gebreke blijft te betalen. De verkoop met termijn van betaling en eigendomsoverdracht verhindert de terugvordering omdat de verkoop onvoorwaardelijk gesloten is. Om hieraan te verhelpen stelt Mr. Lacompte (R. W. col. 238) voor, het afbetalingscontract te vereenzelvigen met het « zoogezegd roomeinsch verkoopcontract, onmiddellijke verkoop dus met de verplichting van koper en verkoper samengebonden met een contract van eigendomsoverdracht onder de opschorsende voorwaarde der afbetaling van den laatsten termijn: uitbetaling is dus niet de voorwaarde van den koop maar enkel van de eigendomsoverdracht ». Doch hier dient een opmerking gemaakt.

De roomeinsche koop is een werkelijke verkoopsovereenkomst, waardoor echter de ver-

koper slechts gehouden wordt aan den koper het vrije bezit der zaak te leveren zonder onmiddellijke eigendomsoverdracht.

Zoals dus in alle verkoop heeft de verkoper, ingeval van wanprestatie door den koper, het recht de uitvoering van zijn verplichtingen te staken, en de verbreking of de verplichte uitvoering te eischen. Doch dit is alles. De overeenkomst als dusdanig geeft hem niet het recht het bezit der zaak terug te vorderen, tenzij na de verbreking.

Het eigenmachtig terugvorderingsrecht heeft inderdaad in de overeenkomst zelf geen juridische oorzaak, en bestaat dus niet vóór de verbreking, want het spruit voort uit deze verbreking.

Bedingen dat de verkoper zal gerechtigd zijn de zaak terug te nemen in geval van wanbetaling, is de roomeinsche verkoop onder ontbindende voorwaarde stellen, en zijn bruikbaarheid in geval van failliet vernietigen: dit beding is trouwens onvereenigbaar met de gecombineerde opschorsende voorwaarde die tevens in de overeenkomst gesteld wordt.

Deze opschorsende voorwaarde nu, heeft de eigendomsoverdracht als voorwerp; in geval van wanbetaling is de verkoper er niet toe verplicht, en de bijkomende overeenkomst vervalt. Doch meer niet. De verkoper heeft dus ook hier geen terugvorderingsrecht, vermits dit buiten den werkkring der voorwaarde valt.

Het roomeinsch koopcontract met gecombineerd beding van eigendomsoverdracht, onder opschorsende voorwaarde, geeft dus geen terugvorderingsrecht aan den verkoper in geval van wanbetaling door den koper. Het is dus geen bevredigende vertolking van het afbetalingscontract.

Er blijft dus maar één mogelijkheid om aan deze diverse moeilijkheden te ontsnappen, en tevens in het kader der bestaande wettelijke voorschriften te blijven.

Het is de huurkoopovereenkomst of meer gespecialiseerde vorm van het afbetalingscontract. De huurkoopovereenkomst omvat vooreerst een huurcontract, hetwelk best van bepaalde duur zal zijn en bovendien een verkoopsofbeding.

Een duidelijk voorbeeld vinden we in het arrest van het Hof van Beroep te Gent vermeld door Mr. Lacompte (R.W. 1933 kol. 235 (Pas. 1927 II 20): « Est un contrat de location avec option d'achat ou promesse unilatérale de vente, celui qui, portant en tête les mots « location de piano », est conclu entre un négociant et un particulier, lorsque ce dernier, qui a l'intention d'acheter un piano, le prend en location moyennant un prix mensuel, avec les clauses que les sommes reçues mensuellement le seraient à titre d'acompte sur le prix de vente, que des paiements dans un délai plus rapide donneraient lieu à des remises suivant tarif, et qu'au bout d'un certain délai, si la convention recevait son exécution régulière, le piano deviendrait la propriété du preneur, ... mais que, jusqu'au paiement total du prix fixé, il ne pourrait être soutenu par aucune des parties qu'il y avait vente déguisée sous forme d'un contrat de location ».

Hierop eenige aanmerkingen: In de plaats van « deviendrait la propriété » ware beter « pourrait devenir » vermits er optie is en zelfs bij volmaakte nakoming der verplichtingen de koop vrij blijft. Het is duidelijk dat de partijen de bedoeling hebben een verkoop te sluiten, doch bedoeling is nog geen overeenkomst.

De verkoper stelt zijne verkoopsofbeding onder opschorsende voorwaarde der plichtgetrouwe vervulling eener voorafgaande overeenkomst, vooraleer den koop te sluiten heeft hij als verhuurder een terugvorderingsrecht, vermits de verplichting die hij als dusdanig heeft: het vrije bezit verschaffen, vervalt met de wanprestatie van den huurder, en hij dus gerechtigd is zijn eigendom terug te vorderen.

Essentieel is in een zulkdanige overeenkomst de vrijheid van den huurder; hoewel deze de bedoeling hebben mag den eigendom der gehuurde zaak te verwerven, en deze bedoeling zelfs mag uitgedrukt worden, toch moet zijn vrijheid behouden blijven en duidelijk uit de bewoordingen der overeenkomst blijken, wat niet het geval is in het vermeld arrest (cfr. Planiol X n° 220).

De verkoopprijs mag het totaal der huur-gelden zijn; de optie zal alsdan conventioneel voortspuiten uit het verlopen van den termijn met regelmatige betalingen. (Hamel, D.H. 1930, p. 42).

Deze oplossing schijnt wel bij machte om voldoening te geven aan de gezonde eischen

die elke contracteerende partij zou kunnen doen gelden.

Er kan niet beweerd worden dat ab initio de koop gesloten werd, en dus de overeenkomst slechts een ontduiking zou zijn van wettelijke bepalingen in zake faillissement. De verkoper blijft onbetwist eigenaar en de huurder is niet verplicht het te worden.

## ECONOMISCHE EN MAATSCHAPPELIJKE BETEKENIS.

Economisch is het afbetalingscontract een overeenkomst waardoor aan den koper het bezit wordt toegekend eener zaak waarvan hij den eigendom verwerven zal door de laatste eener op voorhand geregelde reeks afbetalingen.

Economisch is deze overeenkomst een ontwikkelde vorm van creditverstrekking: de economisch zwakkeren worden hierdoor in de gelegenheid gesteld zich iets aan te schaffen wat buiten het bereik hunner geldelijke beschikbarheden en dikwerf buiten hunne normale koopkracht ligt.

Voor den verkoper is het een uitzonderlijk ruiming van het afzetgebied, en een vermenigvuldiging der economische betrekkingen.

Maatschappelijk beteekent het afbetalingscontract een verhooging van confort, doch tevens een vermeerdering der economische gebondenheid en een groot gevaar voor onevenredigheid tusschen inkomsten en uitgaven.

Zeer nuttige gegevens nopens deze dubbele betekenis van het afbetalingscontract worden ons verstrekt door de toelichting op het verslag der Nederlandsche Staatscommissie in zake wettelijke regeling van de afbetalingsovereenkomst. (Weekblad van het Recht N° 12548).

Bezwaren tegen de afbetalingsovereenkomst werden ook elders geopperd zooals blijkt uit dit verslag: ze doelen hoofdzakelijk op de onevenredigheid die er veelal bestaat tusschen het verzuim van betaling en de gevolgen daarvan: doch die verhouding kan ook omgekeerd voorkomen. Het kan inderdaad zeer dikwijls storend aandoen vast te stellen, dat een licht verzuim een langdurige inspanning nutteloos maken kan, omdat doorgaans de afbetalingen hooger zijn dan een normale huurprijs is; doch hier moet men rekening houden met het getal en het bedrag der stortingen, en het is even onbillijk wanneer de koper, na zich voor een aanzienlijke som verbonden te hebben en in de veronderstelling dat de verkoper hoge onkosten heeft te dragen gehad, door staking der eerste betalingen de verbeurte uitlokt, en aldus aan den verkoper eene schade betokkent die in normale omstandigheden zou vergoed worden door een terugname na een reeks betalingen.

Het invorderingsrecht dat voortspruit uit de gebruikelijke clause van voorbehoud der eigendomsoverdracht is in de meeste gevallen volkomen gewettigd en het is een zeer nuttig correctief op onoordeelkundige voortvarendheid; doch hier stuit men in geval van faillissement op art. 546 en volgende van het H.B.W. Anderzijds moet opgemerkt worden dat de modaliteiten van den huurkoop niet immer strooken met de vereisten van den handelskoop en -verkoop: daarom ware het zeer gewenscht dat de huurkoop zou beperkt blijven en alleen dan in voege treden wanneer het werkelijk gaat om verhooging van confort of verbetering van levenstoestand en persoonlijk gebruik.

Dit is trouwens de maatschappelijke betekenis van den huurkoop en in de huidige jurisprudentie kentering verhindert die beperking de mogelijkheid van bedrog in zake faillissement.

Inderdaad, indien het voorbehoud van eigendom in deze aangelegenheid niet aangenomen wordt, dan kan een handelsman wiens commercieel einde nakend en hem bekend is, door het sluiten van aanzienlijke afbetalingsovereenkomsten zijn actief op bedrieglijke wijze vermeerderen en in bepaalde omstandigheden zekere schuldeischers gevoelig begunstigen. Alsdan zou het principieel van de gelijkheid der schuldeischers door zijne algemeenheid zelve aan zich zelf te kort doen.

Dit alles toont duidelijk aan dat men zich voor een nieuw gebied bevindt; of men dit nu juridisch kan regelen in het kader der bestaande wettelijke voorschriften werd reeds onderzocht: doch velen zijn de meening toegedaan dat een aangepaste wettelijke regeling zich opdringt. Dit is onder meer de opvatting van de Nederlandsche Staatscommissie, die de

lege ferenda, een onderzoek heeft ingesteld waarvan de gegevens van blijvend nut zullen zijn.

Als algemeene benaming werd zeer juist « koop en verkoop op afbetaling » voorgesteld, en meer bepaaldelijk beduidt « huurkoop » de overeenkomst met voorbehoud van eigendomsrecht.

Hoe deze overeenkomst dient gesloten meldt ons de toelichting verschenen in het reeds geciteerd nummer van het « Weekblad van het Recht ». Voor de huurkoop wordt voorgeschreven een schriftelijke akte als geldigheidsvereishte; ontbreekt deze dan wordt de overeenkomst beschouwd als zijnde gesloten zonder eigendomsvoorbehoud. De koper moet zoo spoedig mogelijk een dubbel of een door den verkoper ondertekend afschrift ontvangen. Ook wanneer de gewone koop op afbetaling eenige bepaling betreffende schadevergoeding of straf inhoudt, moet dit uit een schriftelijke akte blijken.

In de meeste gevallen zijn de huurkopers wat betreft hun betalingsvermogen bijna uitsluitend aangewezen op hun loon, de vraag stelt zich dan of een niet-betaling die te wijten is aan ziekte of werkloosheid als een verzuim moet aanzien worden en dus een vervroegde invordering van het bedrag of een terugvordering van het goed wettigt. De Staatscommissie is van oordeel dat die gevallen geen overmacht uitmaken, en dus de uitvoering der overeenkomst geheel moet behouden blijven.

Doch hier wordt tevens een middenweg geopend, bij verzuim van een afbetaling mag dit contractueel recht slechts in werking treden wanneer, zegt de toelichting « de achterstand minstens een tiende gedeelte van den geheelen koopprijs bedraagt en bij verzuim van meerdere termijnen, wanneer de wanprestatie dus duidelijker wordt, moet het gezamenlijk tekort minstens een twintigste bedragen. Bovendien is hier, evenals bij de vordering tot schadevergoeding of boete een voorafgaande ingebrekestelling noodig ».

Ingeval het geleverde goed teruggenomen wordt, kan het best gebeuren dat de verkoper er baat bij heeft, doch dan moet volgens het voorstel der Staatscommissie een verrekking plaats grijpen. In dit geval is voor den verkoper het verzuim van den koper voordeliger dan de geregelde afbetalingen, en men wil er toe komen dit euvel zooveel mogelijk te vermijden.

De huurkoop moet volgens het Nederlandse voorstel een bevestiging van de huidige strekkingen in zake huwelijksrecht bewerkstelligen.

Om te vermijden dat huurkopen al te lichtzinnig zouden gesloten worden zou het vereischt zijn dat de overeenkomst slechts kan aangegaan worden met toestemming der beide echtgenooten.

Wanneer zooals inderdaad veel gebeurt opbrengst en beschikking der gelden in den huiskring gesplitst zijn, is het zeer goed dat voor gevallen die deze dubbele bedrijvigheid zullen beïnvloeden de eendracht noodzakelijk wezen zou.

Dit zijn de voornaamste vraagstukken in de toelichting op het Verslag der Staatscommissie behandeld. Een laatste punt moeten we nog vermelden, namelijk het voorstel in zake huurkoop de bevoegdheid van den Kantonrechter uit te breiden; dit zou echter onmogelijk zijn indien de huurkoop in handelsaangelegenheden verspreiding vond. Om veel ontwikkelingen te vermijden zou dus een gebeurlijke wettelijke regeling de huurkoop slechts als burgerlijk contract moeten duiden.

R. v. LENNEP.

## UITGAVEN VAN HET RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

Reeds verschenen:

Mr. René VICTOR: Het belang van de Nederlandse wetenschap voor de algemeene rechtstheorie.

Mr. Robert VANDEPUTTE: Het begrip van het politiek misdrijf in het Belgisch recht.

Ter perse:

Mr. René DE JONGH: De Wet betreffende de vergoeding der schade voortvloeiende uit arbeidsongevallen.

M. Herman JACOB: Het verzekeringscontract in het vergelijkend recht.

Mr. Reinhold VAN LENNEP: De verzekering tegen de werkloosheid in België.

M. Victor LEEMANS: Carl Schmitt. Proeve eener sociologie van den Staat.

Mr. Frans WITTEMANS: Wederzijdsche rechten en plichten der echtelieden. Commentaar der wet van 20 Juli 1932.

Voorzitter : M. Bilaert.  
Raadsheeren : M.M. Van Damme en Lafontaine.  
O. M. : M. Le Bon.  
Pleiters : Mrs Roelens en Van Oekel.

**ACTIO PAULIANA. — VROUW GEMEEN IN GOEDEREN. — TERUGNEMINGEN EN VERGELDINGEN. — BEWIJS VAN HET BEDROG.**

I. — De vrouw gemeen in goederen, kan de actio pauliana inspannen tegen een akte door haar ondertekend met het doel op bedrieglijke wijze haar terugnemingen en vergeldingen te verminderen ; zij treedt in dit geval op als schuldeischeres.  
II. — De vrouw mag in hare hoedanigheid van gemeen van goederen de actio pauliana inspannen tegen een akte door haar man verleden ter bedrieglijke benadeeling der rechten die haar op de goederen der gemeenschap toebehooren.  
III. — De medeplichtigheid van den medecontractant van den echtgenoot mag bewezen worden door nauwkeurige, gewichtige en eenstemmige vermoedens.

Gezien het arrest van gevoegd verstek op 4 Mei 1932 door deze Kamer van het Hof gegeven en in geboekt uittreksel overgelegd ;

Aangezien verweerster op beroep Johanna K. in 1908 is gehuwd met beroepene Gustaaf Van C. onder beheer der algemeene gemeenschap ;

Aangezien Gustaaf Van C., handelende voor zich zelf en voor zijne vrouw, volgens akte door notaris S., verblijvende te Antwerpen, op 30 September 1919, verleden, een renteniershuis met grond en aanhoorigheden, gelegen te Borgerhout, Kortrijkstraat, 11, voor den prijs van 24.000 frank aangekocht heeft ; dat dit onroerend goed dus in de gemeenschap Van C.-K. viel ;

Aangezien beroeper M., volgens akte door notaris W., te Antwerpen verblijvende, op 17 Juni 1927 verleden, eene som van 50.000 frank aan Gustaaf Van C. uitleende en dat deze laatste eene hypotheek tot zekerheid en waarborg der te doen betalingen, zoo in kapitaal als in intresten, op het hierbovenvermelde goed, van de gemeenschap afhangelende toestand ; dat eene inschrijving uit dien hoofde op 5 Juli in het 2e kantoor der grondpanden te Antwerpen genomen werd ;

Aangezien de vordering, door Johanna K. tegen haren echtgenoot Gustaaf Van C. en tegen M. ingespannen, ten doel heeft voor recht te doen verklaren dat de akte van geldleening van 17 Juni 1927 en de ingevolge deze akte genomen hypotheekinschrijving nietig en van geener waarde zijn, als geveinsd en alleszins bedrieglijk zijnde ;

Aangezien de eerste rechter de nietigheid dezer akte en dezer inschrijving uitgesproken heeft, maar zonder duidelijk uit te leggen of hij ze als geveinsd of bedrieglijk aanzag ; dat hij wel melding gemaakt heeft van artikel 1167 van het burgerlijk wetboek, waarop de «pauliana actio» wegens bedrog zich steunt, maar dat hij zekere beweegredenen ingeroepen heeft, die veeleer de vordering tot verklaring van veinzing zouden betreffen ;

Aangezien men nochtans in de bestanddeelen der zaak geene genoegzame vermoedens kan vinden, die zouden bewijzen dat de betwiste akte van leening geveinsd was ; dat het inzonderheid zeker is dat de som van 50.000 frank door M. in de tegenwoordigheid van notaris W. aan Gustaaf Van C. overhandigd is geworden ;

Aangezien overigens Johanna K. in hare besluiten vóór het Hof genomen zich schijnt te bepalen tot het invoeren der «pauliana actio» van artikel 1167 van het Burgerlijk Wetboek ;

Aangezien Gustaaf Van C. enkel verklaart zich over te laten aan de wijsheid van het Hof ;

Aangezien Johanna K., op 6 October 1927, een aanzoekschrift tot scheiding van lijf en goederen, tegen haren echtgenoot neergelegd heeft ; dat Van C. op deze vordering enkel verklaard heeft dat hij zich naar de wijsheid der rechtbank schikte ; dat, bij vonnis van 18 April 1928, kracht van gewijsde verkregen hebbende, de rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen, de scheiding van lijf en goederen en de bewaring van het kind uit het huwelijk geboren «de plano» aan Johanna K. verleend heeft ; dat hetzelfde vonnis den notaris Van Z., verblijvende te Antwerpen, als verfeffenaar der gemeenschap aangesteld heeft, dat Johanna K. hem verzocht heeft zonder verwijl tot deze bewerkingen over te gaan ; dat het dus zeker is dat de gemeenschap ontbonden is en dat Johanna K. ze aanvaard heeft ;

Aangezien ter gelegenheid dezer bewerkingen van vereffening Johanna K. vernomen heeft dat eene hypotheek door haren man buiten haar weten, op 17 Juni 1927, op het gemeene goed gegeven was geworden ;

Aangezien men algemeen aanneemt dat de vrouw gemeen in goederen de «pauliana actio» mag inspannen tegen eene akte door haren man verleden tot bedrieglijke benadeeling harer terugnemingen en vergeldingen ; dat zij dan gewis in hoedanigheid van schuldeischeres handelt ;

Aangezien partijen evenwel in het voorhanden geval geene genoegzame inlichtingen aan het Hof gegeven hebben om toe te laten te onderscheiden of Johanna K. terugnemingen of vergeldingen uit te oefenen had en of deze laatste door de betwiste akte in gevaar konden gebracht worden ; dat men te dien opzichte niet mag vergeten dat de echtgenooten het stelsel der algemeene gemeenschap aangenomen hadden en dat de vrouw, op 15 October 1920, eene wettelijke inschrijving tot 25.000 frank toe op het gemeene onroerende goed genomen had, volgens een bevelschrift van den voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen ;

Maar aangezien men ook beslissen moet dat de vrouw de «pauliana actio» mag uitoefenen tegen eene akte door haren man verleden tot bedrieglijke benadeeling der rechten die haar op de goederen der gemeenschap toebehooren, in hare hoedanigheid van gemeen in goederen ; dat zij dan, weliswaar, als mede-eigenaarster en als mededeelende handelt en niet eigenlijk als schuldeischeres ; maar dat men hare rechten op de gemeenschap als hooger moet beschouwen dan degene der schuldeischers op de goederen hunner schuldenaars, die enkel het pand der schuldeischers uitmaken (Cas. 11 November 1909 en advies van den heer Advokaat Generaal Edmond Janssens, Pas 1909 I 435 — Laurent D. XXII Nrs 38 en 40 — Baudry La Cantinier D. XVI Nrs 649 en 650 — Colin en Capitant D. III bladz. 139 en 140 — Planiol en Ripert D. VIII Nr 549. Nota geteekend J.V.d.V. Revue pratique du Notariat belge 1929, blad 277. Zie ook nota Pas 1932 III 6) ;

Aangezien de vordering van Johanna K., voor zoover zij zich op art. 1167 van het Burgerlijk Wetboek steunt, gegrond is ; dat alleen de voorwaarden voor de aanneming der «pauliana actio» vereischt in deze zaak bestaan ;

Aangezien inderdaad het door gewichtige, nauwkeurige en eenstemmige vermoedens bewezen is dat Gustaaf Van C., toen hij het gemeenschappelijke onroerende goed met eene vierde hypotheek van 50.000 frank belastte, ten nadeel en ter bedrieglijke verkorting der rechten van zijne vrouw en van de gemeenschap handelde en dat M. als medeplichtige aan dit bedrog moet aanzien worden, daar hij er kennis van had ; dat de vermoedens, die den bedrieglijken aard van de betwiste akten ten opzichte zoowel van Van C. als van M. bewijzen, inzonderheid uit de volgende omstandigheden voortspruiten (Planiol en Ripert D. VIII Nr 548) ;

1°) toen de betwiste akte verleden werd, was het bewuste onroerende goed, voornaamste goed der gemeenschap, reeds met drie hypotheeken belast, tot 53.500 frank toe ; de pandrechtelijke lasten stegen dus, bij deze akte, tot 103.500 frank op, als wanneer notaris Van Z. het goed slechts tot 100.000 frank in Oogst 1928 schatte ; dat het zonder belang is dat het goed voor 183.000 frank, op het einde van het jaar 1928 verkocht is geworden ; dat men zich, om de regelmatigheid der betwiste akte te beoordeelen, in Juni 1927 moet plaatsen ;

2°) de echtgenooten Van C.-K. leefden in slechte verstandhouding ; sedert den oorlog, had de man verscheidene malen zijne vrouw en zijn kind verlaten om met eene andere gehuwde vrouw te Gent of te Parijs te gaan verblijven ; sedert November 1926, leefden de echtgenooten nogmaals gescheiden ; in de akte van 17 Juni 1927 was er zelfs vermeld dat Van C. gehuisvest was «voorheen» te Borgerhout, Kortrijkstraat Nr ... (in het echtelijke huis), «thans» Vlagstraat ... te Antwerpen (bij zijne eigene familie) ;

3°) de betwiste akte werd buiten het weten der vrouw Van C. verleden, als wanneer de man eene vordering tot scheiding van lijf en goederen door zijne vrouw in te spannen als mogelijk en aanstaande mocht vreezen ;

4°) M. moest al deze bijzonderheden kennen ; a) de akte van 17 Juni 1927 hield zekere meldingen in, betreffende de koopakte van 30 September 1919 en de drie vorige hypotheeken ; hij moest dus weten dat het in pand gegeven huis een onroerend goed van de gemeenschap was, reeds zwaar belast ; hij zou voorzichtig gehandeld hebben, indien hij de verschijning van de vrouw aan de akte geëischt had ;

b) M. was zelf gehuwd met de zuster der vrouw van Alfons Van C., broeder van Gustaaf Van C., deze Alfons Van C. ook gehuisvest zijnde Vlagstraat ... te Antwerpen ; M. moest dus zeker weten dat de echtgenooten Gustaaf van C. in feite gescheiden leefden en dat de man zich sedert 1920 onregelmatig gedroeg ;

(Wat nog verder bewijst hoe nauw M. in betrekking was met zijn schoonbroeder Alfons Van C., broeder van Gustaaf, is het feit dat hij, op 22 October 1928, te Antwerpen met gezegden Alfons en zeven andere verschijners de naamlooze vennootschap «Colco» stichtte, waar beiden zich als beheerders-bestuurders deden benoemen) ;

Aangezien beroeper te vergeefs doet gelden dat de scheiding van goederen na de betwiste akte uitgesproken is geworden ; dat deze akte

inzonderheid tegen de vrouw gericht is geweest met het inzicht hare rechten te verminderen in de gemeenschap, waarvan de aanstaande ontbinding mocht voorzien worden ; dat de vrouw K. dus het recht heeft de nietigheid dezer akte te vragen ;

Aangezien het vonnis a quo ten rechte tot 2.000 frank de schade door vrouw K. geleden geschat heeft, buiten deze die hersteld zal worden door de nietigheid van de betwiste akten ;

Om deze beweegredenen,

Het Hof, rechtdoende in voortzetting van het arrest van 4 Mei 1932 en alle andere of tegenstrijdige besluiten verwerpende ;

Verklaart den beroeper zonder bezwaren, doet zijn beroep te niet, bekrachtigt dus het vonnis a quo in zijn beschikkend gedeelte en veroordeelt den beroeper tot de kosten van het beroep.

**BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK TE GENT**

Voorzitter : M. De Buck.  
Bijzitters : M.M. de Bersaques en de Lanier.  
Pl. : Mters Lammertijn, De Bie, Vanderstraeten en De Sloovere.

**I. II. VERKEERSONGEVAL. — STRAFRECHTELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID. — SLECHTE TOESTAND DER WEGENIS. — BURGERLIJKE AANSprakelijkheid. — III. BEVOEGDHEID. — STRAFRECHTBANK. — VORDERING TOT VRIJWARING.**

I. Het gebrek aan voorzorg is strafbaar, zelfs indien het niet alleen oorzaak is van het letsel.

II. Indien men mag aannemen dat, in een bepaald geval, de slechte toestand der wegenis tot het ongeval bijgedragen heeft, blijft niettemin de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van den betichte bestaan indien het blijkt dat de betichte noodzakelijk den erbarmelijken toestand der wegenis moest kennen. — Voor wat de burgerlijke gevolgen aangaat bestaat er in dit geval verdeelde aansprakelijkheid.

III. De Boetstraffelijke Rechtbank is bevoegd om te oordeelen over alle tusschengeschillen betreffende de burgerlijke vorderingen die haar voorgelegd worden, meer in het bijzonder is zij bevoegd om te oordeelen over eene vordering tot vrijwaring, door den betichte tegen een derde gericht.

O. M. en Torck t/ Caerels.  
Caerels t/ Stad Gent en N.M. Tramways Electriques de Gand.

I. — Nopens de openbare vordering.

Overwegende dat uit de getuigenissen en verklaringen van den betichte spruit :

1°) dat de wagen door Caerels geleid, die op 29 Maart 1929 de St. Jacobs Nieuwstraat volgde, met vaatjes inhoudende stekjesdozen geladen was ;

2°) dat deze lading, die 2.10 meter boven de kas bereikte, vastgebonden was bij middel van drie versletene, aaneengebondene koorden, van verschillende dikten ;

3°) dat deze lading op het slachtoffer viel, op het oogenblik dat het rechter achterwiel van den wagen in eene diepe inzakking van het riool afgleed ;

Overwegende dat betichte ten onrechte beweert dat het ongeval alleenlijk te wijten is aan dezen slechten toestand der wegenis, die hij niet voorzien kon ;

Dat betichte, voerman die te Gent woont, noodzakelijk den erbarmelijken staat der Gentsche wegenis kennen moest en diensvolgens alle noodige maatregelen moest nemen om zijne lading stevig vast te binden ;

Dat drie versletene, aaneengebondene koorden, van verschillende dikten klaarblijkelijk onvoldoende waren om een zoo hooge en wankelbare lading vast te houden ;

Dat indien men aannemen mag dat de slechte toestand der wegenis tot het ongeval bijgedragen heeft, de verantwoordelijkheid van betichte niettemin blijft bestaan ;

Overwegende, inderdaad, dat het gebrek aan voorzorg strafbaar is, zelf indien het niet de uitsluitelijke oorzaak is van het letsel (Verbr. 24 Februari 1902 — Pas. 1902-1-161) ;

II. — Nopens de burgerlijke vordering.

1°) Bedrag der schade :

Overwegende dat partijen 't akkoord zijn om de uitgebreidheid der lichamelijke schade, door het ongeval verwekt, door een deskundige te doen bepalen ;

Dat de aanvraag tot betaling, bij voorraad, van eene schadevergoeding van 5.000 frank als gegrond voorkomt ;

2°) Vordering tot vrijwaring :

Overwegende dat bij geboekt exploit van deurwaarder Vanderhaeghen, in dato van 7 October 1929, Caerels de stad Gent en de Naamlooze Mij Tramways Electriques de Gand voor deze rechtbank gedaagd heeft om tusschen te komen in het burgerlijk geding door Torck ingeleid tegen Caerels, en zich te hooren verwijzen, gezegde gedaagden, Caerels tegen alle burgerlijke veroordeelingen, die hem opgelegd zouden worden, te vrijwaren ;

Overwegende dat de gedaagde in vrijwaring de bevoegdheid der boetstraffelijke recht-

bank betwist om over gezegde vordering te beslissen ;

Overwegende dat, bij toepassing van art. 12-5 van de wet van 25 Maart 1876, de burgerlijke rechtbank voor dewelke een vordering tot vergoeding eener lichamelijke schade gebracht wordt, altijd bevoegd is om over de vordering tot vrijwaring te beslissen ;

Dat het niet aannemelijk is, dat bij gebrek aan eene stellige wetsbepaling, de wetgever den verweerder aan zulke vordering van dit belangrijk verweermiddel, dat de vordering tot vrijwaring daarstelt, zou beroofd hebben, indien het aan de benadeelde partij zou behagen het geding vóór de boetstraffelijke rechtbank te brengen ;

Overwegende dat het uit de voorbereidende werken en den tekst van de wet van 17 April 1878 spruit dat de burgerlijke vordering, vóór de strafrechtbanken gebracht, er met al den omvang en modaliteiten bestaat die ze voor den burgerlijken rechter heeft ;

Dat de vordering tot vrijwaring een tusschengeschil is (De Paep d. 2 127), waarover de rechter der hoofdvordering moet beslissen ;

Dat art. 15 van de wet van 17 April 1878 aan de strafrechtbanken bevoegdheid geeft om kennis te nemen van alle tusschengeschillen betreffende de burgerlijke vorderingen die hen voorgelegd worden ;

Dat de verslaggever van gezegde wet dit uitdrukkelijk bevestigd heeft : «En principe les tribunaux criminels sont compétents pour juger toutes les questions de droit civil qui sont soulevées devant eux incidemment, à l'occasion des infractions dont ils sont saisis. Ils ont incontestablement le droit de les résoudre, quand-même elles sortiraient de la compétence du juge de répression, si elles leur étaient soumises par voie d'action principale et séparée». (Doc. Parl. Ch. Représ. 1876-77 bl. 314) ;

Dat er alleenlijk uitzondering bestaat voor de prejudicieele vraagpunten, die de wet uitdrukkelijk aan de bevoegdheid der strafrechtbanken onttrekt ;

Overwegende dat deze oplossing aan den uitdrukkelijken wensch van den wetgever beantwoordt, het voornaamste doel van de wet van 18 April 1878 zijnde, volgens de memorie van toelichting en den verslaggever, het aantal en de kosten der gedingen te verminderen (Doc. Parl. Ch. Représ. 1876-77 bl. 160 et 307) ;

Dat er geen redenen bestaan om in geval van gedwongen tusschenkomst en vrijwaring de bevoegdheid van de strafrechtbanken af te wijzen, wanneer deze bevoegdheid in zake van vrijwillige tusschenkomsten aangenomen is. (Verbr. 3 Maart 1924 Pas. 24-1-229) ;

Dat de vordering tot gedwongen tusschenkomst en vrijwaring dus ontvankelijk is (Carl De Vos ; Intervention forcée devant les tribunaux répressifs J. T. 1925-109 ; Ber. Brussel 15-7-1924 Pas. 1925-2-173 ; Ber. Luik 23-10-29 Rev. Assur. et Resp. 1929-483) ;

Overwegende dat de Trammaatschappij niet loochent dat, op de plaats van het ongeval, het onderhoud der wegenis ten haren laste, en niet ten laste der stad valt ;

Dat zij overigens bekend na het ongeval, de inzakking van het riool hersteld te hebben ;

Dat dus geen fout ten laste der stad bewezen wordt ;

Dat de inzakking van het riool, 15 centimeters diep, erge gevaren voor de gebruikers der straat teweegbracht, zooals het breken van wagenassen, storing in het evenwicht der ladingen enz. ;

Dat men mag aannemen dat de erbarmelijke staat der wegenis ten bedrage van een derde tot het ongeval bijgedragen heeft ;

Om deze redenen :

De Rechtbank : veroordeelt Caerels tot een geldboete van 50 franks x 7 = 350 fr. of 15 dagen, met opschorsing gedurende 3 jaren ; veroordeelt hem tot de kosten der openbare vordering ;

alvorens op den eisch der burgerlijke partij te beslissen, stelt aan als deskundige den heer hoogleraar Van Durme, dewelke, na voorgaandelijken eed voor de rechtbank afgelegd, voor taak zal hebben :

1°) den huidigen staat van Torck te beschrijven ;

2°) te zeggen indien het ongeval van 29 Maart 1929 de eenige en onmiddellijke oorzaak is van dezen staat, of indien de voorgaande gezondheidsstoornissen der burgerlijke partij er toe bijgedragen hebben, en zoo ja, in welke mate ;

3°) te zeggen indien deze gezondheidstoestand kan verbeteren, zoo ja, in welke mate ;

4°) indien deze toestand het opnemen in een gasthuis noodzakelijk maakt ;

veroordeelt Caerels te betalen aan Torck, bij voorraad, eene schadevergoeding van 5.000 frank, verklaart ontvankelijk de vordering tot tusschenkomst en vrijwaring tegen de stad Gent en Tramways Electriques de Gand door Caerels ingespannen ;

verklaart ze niet gegrond tegen de stad Gent, en stelt deze buiten zake zonder kosten ;

veroordeelt de Naamlooze Mij Tramways Electriques de Gand, ten bedrage van 1/3, Caerels tegen de gevolgen van de provisioneel veroordeeling te vrijwaren ;

kosten der burgerlijke vordering voorbehouden.

# BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

5<sup>e</sup> KAMER. — 10 JUNI 1932

Voorzitter : M. Anthonis.

**HANDELSRECHTBANK TE ST NIKLAAS**  
3 JANUARI 1933.

Voorzitter : M. Verschuren.  
Referendaris : M. Thuybaert.  
Pleiters : M<sup>re</sup> De Cleene en Bellemans.

## DADEN VAN KOOPHANDEL. — BIJKOMSTIGE BEPALINGEN VAN EEN ONROERENDE VER- KOOP. — SUBJECTIEVE DADEN VAN KOOP- HANDEL.

Uit het princip, volgens hetwelk al de verbintenissen door een handelaar aangegaan daden van koophandel zijn, ten ware het bewijs geleverd werd dat de oorzaak dier verbintenissen vreemd is aan den handel, mag men niet aileen dat als daden van koophandel moeten worden aanzien handelingen die om wille van hun voorwerp door de wet als burgerlijk worden beschouwd.

De bijkomende bepalingen van een contract verkoop van een onroerend goed hebben allen een burgerlijk karakter, zooals de verkoop zelf, zelfs dan wanneer deze bepalingen op zichzelf genomen een handelskarakter zouden hebben.

Vyd't t/ Piessens

Gezien de dagvaarding van 4 Juni 1932, geregistreerd ;

Aangezien de vraag strekt ten einde «gedaagde te hooren verklaren voor recht dat hij zijn recht is te buiten gegaan ; dat de schaloosstelling door den aanlegger gevraagd, gegrond is ; dienvolgens, gedaagde zich te hooren verwijzen om aan den aanlegger te betalen, voor de redenen uiteengezet in de inleidende dagvaarding, de som van fr. 1.500, met de rechterlijke intresten en de proceskosten ; en verklaring dat het te vellen vonnis uitvoerbaar zal zijn bij voorraad, niettegenstaande alle verzet of beroep en zonder borg » ;

Aangezien blijkt uit het afschrift van het Proces-verbaal van openbare veiling, gehouden door het ambt van notaris Bohyn, te Kemseke, den 30 Augustus 1927, ten verzoeken van den heer Hilluud Vyd't, geboekt, dat gedaagde de herberg «De Meerschbloem» aankocht ;

dat het lastenboek, onder meer, behelsde : «De koopers of rechtverkrigende van koopen één en twee, zijn verplicht, gedurende 30 jaren, herberg te houden en geen andere bieren, limonaden en bronwateren te slijten, dan degene voortkomende uit de brouwerij van den aanzoeker of door hem of zijn opvolger geleverd op straf van schadevergoeding » ;

Aangezien aanlegger beweert dat gedaagde, herhaaldelijk, in gereele werd bevonden, de hiervoren vermelde verbintenis na te leven en hij, dienvolgens, tot schadeloosstelling gehouden is ;

Aangezien uit wat voorafgaat blijkt dat de vordering als grondslag en oorsprong heeft : de verkoop van een onroerend goed ;

dat, inderdaad, vermelde verbintenis door gedaagde werd aangegaan bijkomstiglijk met den aankoop van de herberg «De Meerschbloem» en dat ze zelfs een der bestanddeelen van den verkoopprijs uitmaakt ;

Aangezien de verrichtingen die een onroerend goed tot voorwerp hebben, nooit een handelskarakter hebben, om reden dat ze niet voorkomen in de opsomming door den wetgever neergeschreven in art. 2 der wet van 15 December 1872, en dat Rechtsleer en Rechtspraak het er over eens zijn dat deze opsomming beperkend is en niet door vergelijking mag uitgebreid worden ;

Aangezien, wel is waar, bedoeld artikel 2, in zijn laatste lid, bepaalt : dat al de verbintenissen door een handelaar aangegaan, vermoed worden daden van koophandel te zijn, ten ware het bewijs geleverd werd dat de oorzaak dier verbintenissen aan den koophandel vreemd is ;

Aangezien, echter, uit deze wetsbepaling niet af te leiden is dat een handelskarakter mag toegekend worden aan daden, waarvan de aard, om wille van hun voorwerp, krachtens de wet, hoofdzakelijk burgerlijk is ;

dat een andere verklaring niet zou strooken met den geest der wet zooals die blijkt uit de voorbereidende handelingen ; (Ber. Gent. 30 Dec. 1899. Jur. Com. des Flandres, 1900 bl. 49) ;

Aangezien de bijkomstige bepalingen van een verkoopcontract allen een burgerlijk karakter hebben, zooals de verkoop zelf, al hadden deze bepalingen of bedingen, op zich zelf genomen, een handelskarakter (De Paape, I, bl. 165 ; Hand. Gent, 7 Nov. 1899, Jur. Com. des Flandres, 1900, bl. 433) ;

Aangezien de daad die gesteld wordt in strijd met de aangegane burgerlijke verbintenis om iets niet te doen, eveneens van burgerlijke aard is ten aanzien dezer verplichting (Ber. Gent, 10 Febr. 1928, in zake Elslander t/ Van den Berghe) ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle tegenstrijdige besluiten verwerpend, verklaart zich onbevoegd ratione materiae en verwijst aanlegger in de kosten.

niet volbrengen, de wet kan dus in zijn geval niet van toepassing zijn ;

Aangezien art. 3 der wet waarbij hare bepalingen toepasselijk worden verklaard op de loopende huurkontrakten nochtans niet voor gevolg kan hebben een der partijen te onlasten van diezelfde bepalingen ; dat daardoor alleen verstaan wordt dat de voorrechten door de wet aan de huurders toegekend niet alleen zullen kunnen ingeroepen worden door deze die na het in voege treden der wet zouden kontrakteren, maar dat ook deze die vroeger kontrakteerden van die rechten zullen mogen gebruik maken mits vervulling der vereischte voorwaarden.

Aangezien ware het bewezen dat van af Maart 1930 aanlegger bij eerste verweerders aandrang om eene vernieuwing van het bestaande kontrakt te bekomen, dit feit niet kan ingeroepen worden om de voordeelen eener wet te bekomen die op dit oogenblik niet bestond.

Aangezien de reden van bestaan der wet hierin moet gezocht worden dat een eigenaar die de vernieuwing van het huurkontrakt weigert en verkiest zelf te genieten van de meerderwaarde die den huurder aan zijn eigendom of handelszaak gaf, die keuze in zijn voordeel zal moeten vergoeden aan den uitredenden huurder ; de wet veronderstelt dus noodzakelijkerwijze dat den verhuurder zich rekening geve op het oogenblik der aanvraag tot vernieuwing van hetgeen waaraan hij zich door zijne keuze blootstelt ;

Aangezien wanneer in Maart 1930 eerste verweerders tengevolge der weigering van tweede verweerder aan aanlegger opzeg gaven voor 31 Juli 1931, zij ontegensprekelijk handelden in hun volle recht zonder dat iets hen kon doen voorzien dat aanlegger hen uit dien hoofde zou kunnen aansprakelijk maken ;

Aangezien de wet waarvan de toepassing gevraagd wordt eene uitzonderingswet is welke, ingevolge de principen, niet analogisch kan toegepast worden maar enkel, en beperkenderwijze, aan de bijzondere voorziene gevallen ;

Om deze redenen :

De Rechtbank alle andere besluiten verwerpende, gehoord den heer Substituut van den Procureur des Konings in zijn advies besluitende tot de ontvankelijkheid maar tot de ongegrondheid der vraag ;

geeft acte aan verweerders Maes dat zij het geding schatten voor iedere vraag en tegenover elke partij op 10.000 fr. ;

verklaart den eisch van aanlegger niet ontvankelijk, veroordeelt hem tot de kosten des gedinges.

## RECHTBANK VAN EERSTEN AANLEG TE DENDERMONDE

17 FEBRUARI 1933.

Voorzitter : M. Van Ginderachter.  
Rechters : M.M. Van Winckel en Matthijs.  
Pi. : Mters J. Crets en A. Verhofstede.

### BEVOEGDHEID.

In een geding ingeleid tegen verschillende verweerders is de burgerlijke rechtbank bevoegd, zelfs wanneer door een humner eene handelsdaad werd verricht, van af het oogenblik dat de rechtsvordering enkel op burgerlijke verbintenissen is gestemd.

Gehoord de partijen in hunne middelen en gesluitselen ;

Gezien de processtukken ;

Overwegende dat Vettor, eigenaar van een bouwgrond gelegen te Temsche, denzelve, althans reeds ten deele, in kleine perceelen aan verschillende werklieden heeft verkocht om zich aldaar, voor eigen gebruik, een huis op te richten ;

Overwegende dat notaris Loncin, door wiens ambt de akten van verkoop der bewuste perceelen bouwgrond zijn verleden, zich bij die gelegenheid tegenover De Broux en Goossens borg stelde voor de betaling van de aannemingsprijs der op die perceelen te bouwen huizen ;

Overwegende dat Vettor, zich aldus tot bouwmeester Thijs heeft gewend om plan en lastkohier van het gewenschte type «goedkope woning» te bekomen en, gevolgentlijk, bij mondelinge overeenkomst van 4 April 1931, aanlegger en diens vennoot Goossens, heeft belast met het bouwen van vijf dergelijke huizen voor den aannemingsprijs van 28.000 fr. per huis ;

Overwegende dat notaris Loncin, dor wiens de akten van verkoop der bewuste perceelen bouwgrond zijn verleden, zich bij die gelegenheid tegenover De Broux en Goossens BORG stelde voor de betaling van den aannemingsprijs der op die perceelen te bouwen huizen ;

Overwegende dat, op 5 Juni 1931, aanlegger voorwat de bewuste onderneming betreft, in alle rechten en verplichtingen is getreden voor den oorspronkelijken medeaannemer Goossens ;

Overwegende dat De Broux staande houdt dat, na het bouwen van het derde huis, het aannemingscontract zonder reden en willekeurig door verweerders werd verbroken ; dat deze onwettelijke verbreking hem eene schade van 20.000 frank heeft berokkend ; dat op de aannemingsom der reeds uitgevoerd werken, een

saldo van 18.800 frank en voor de bijwerken eene som van 6535 frank verschuldigd is gebleven ;

Overwegende dat de eisch aldus strekt tot hoofdelijke veroordeeling der drie gedaagden om deze sommen van 20.000 van 18.800 en van 6535 frank aan den aanlegger te betalen ;

Overwegende dat verweerders, onder voorbehoud ten gronde te besluiten, opwerpen dat de handelsrechtbank van Sint Niklaas en niet de Burgerlijke Rechtbank van Dendermonde bevoegd is om van den huidige eisch kennis te nemen ; dat zij tot staving dezer opwerping doen gelden : 1o dat Vettor moet aanzien worden als gehandeld hebbend, niet in hoedanigheid van eigenaar en bouwheer, maar wel in hoedanigheid van hoofdaannemer ten opzichte van den onderaannemers De Broux en Goossens, zoodat het hier in zijnen hoofde over eene handelsverbintenis gaat ; — 2e dat Thijs enkel als bouwkundige is opgetreden en dus niet voor de betaling der werken aansprakelijk is ; — 3o dat Loncin als borg volledig werd ontslagen ; — 4e dat Vettor, aldus ten slotte alleen verantwoordelijk zijnde, de aanwezigheid der twee medegedaagden buiten beschouwing moet blijven bij het bepalen, ten aanzien der bevoegdheid, van het karakter der rechtsvordering ;

Overwegende dat Vettor geen handelaar is, maar wel conducteur van openbare werken ; dat uit de bestanddeelen der zaak blijkt dat hij, bij het sluiten van het litigieuze mondelinge ondernemingscontract, tegenover aanlegger op dezès rechtsvoorganger wel degelijk als eigenaar heeft gehandeld, dat, welk ook bij name de hoedanigheid zij in dewelke hij tegenover de koopers der perceelen bouwgrond is opgetreden, het niettemin vaststaat dat, in feite, Vettor geene enkele handelsdaad, meer bepaald, geene enkele daad van onderneming van bouwwerken heeft gesteld ; dat, in werkelijkheid, toen Vettor zich tegenover de koopers van zijn bouwgrond verplichtte hun daar, aan een gestelden prijs, een huis te doen oprichten, hij zich ertoe heeft bepaald, voorwat de twee eersten aangaat, die vóór 24 April 1931 grond kochten, een ondernemer te zoeken die zich ter uitvoering van door hem gegeven waarborg, wilde gelasten het beloofde huis te bouwen en, voorwat den derden kooper betreft, met wien hij slechts na 24 April 1931 een accoord trof, het contract dat hij met Goossens en De Broux had afgesloten, rakende het oprichten van 5 huizen voor een vijfde ten voordeele van dien laatsten kooper te doen uitvoeren ; dat, zoo Vettor hierbij een winst verwezenlijkte, zijne bewuste handelingen, niettemin, als innig samenhangend met zijn verkoop van bouwgronden, enkel voorkomen als een speculatie in onroerend goed, waarvan het burgerlijk karakter voorzeker niet te betwijfelen valt ;

Overwegende dat bouwmeester Thijs en notaris Loncin evenmin handelaars zijn ;

Overwegende dat, zelfs waar de bouwmeester niet als dusdanig maar als medecontractant van Vettor wordt aangesproken, het burgerlijk karakter der overeenkomst in zijnen hooftde voldoende uit het hierboven overwegene spruit ;

Overwegende dat, wanneer een niet-handelaar zich, zelfs hoofdelijk, voor een handelschuld borg stelt, die verbintenis in beginsel toch immer van burgerlijken aard is (Brussel, 13 Mei 1879-Pas. 1880-11-50).

Overwegende dat, diensvolgens, zelfs in de louter veronderstelling dat Vettor een handelsdaad zou hebben gesteld, de rechtsvordering zooals zij door de bewoordingen van de dagvaarding is gekenmerkt, in alle geval, minstens voorwat Loncin betreft, enkel op burgerlijke verbintenissen is gestemd en de Burgerlijke rechtbank dan ook tegenover de medegedaagden bevoegd is om van den onderhavigen meervoudigen eisch kennis te nemen (art. 13 Wet van 25 Maart 1876 ; Verbr. 12 Mei 1888, Pas. 1888-1-234. Is-13 April 1893. Pas. 1893-1-157).

Overwegende dat verweerders vruchteloos aanvoeren dat Loncin als borg werd ontslagen en ook Thijs, in zake, geen verantwoordelijkheid heeft te dragen ; dat het nauwelijks dient gezegd dat het vraagstuk der al of niet verantwoordelijkheid van Thijs en Loncin den grond der zaak betreft, terwijl de bevoegdheid alleenlijk ten aanzien van eischers aanspraken behoort te worden onderzocht ;

Om deze redenen :

de rechtbank, alle tegenstrijdige besluitselen verwerpend, verklaart zich bevoegd ; beveelt aan verweerders ten gronde te besluiten ;

verwijst de zaak ter gerechtszitting van 10 Maart 1933 ;

veroordeelt verweerders in de kosten van het tusschengeschild ; behoudt de overige kosten voor ; de kosten op het tusschengeschild begroot op ..... taxaat.

verklaart onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elk verhaal en zonder borg, tenzij voor wat de kosten betreft.

## HANDELSRECHTBANK TE ST NIKLAAS

3 JANUARI 1933.

Voorzitter : M. Verschuren.  
Referendaris : M. Thuybaert.  
Pleiters : M<sup>re</sup> De Cleene en Bellemans.

## DADEN VAN KOOPHANDEL. — BIJKOMSTIGE BEPALINGEN VAN EEN ONROERENDE VER- KOOP. — SUBJECTIEVE DADEN VAN KOOP- HANDEL.

Uit het princip, volgens hetwelk al de verbintenissen door een handelaar aangegaan daden van koophandel zijn, ten ware het bewijs geleverd werd dat de oorzaak dier verbintenissen vreemd is aan den handel, mag men niet aileen dat als daden van koophandel moeten worden aanzien handelingen die om wille van hun voorwerp door de wet als burgerlijk worden beschouwd.

De bijkomende bepalingen van een contract verkoop van een onroerend goed hebben allen een burgerlijk karakter, zooals de verkoop zelf, zelfs dan wanneer deze bepalingen op zichzelf genomen een handelskarakter zouden hebben.

Vyd't t/ Piessens

Gezien de dagvaarding van 4 Juni 1932, geregistreerd ;

Aangezien de vraag strekt ten einde «gedaagde te hooren verklaren voor recht dat hij zijn recht is te buiten gegaan ; dat de schaloosstelling door den aanlegger gevraagd, gegrond is ; dienvolgens, gedaagde zich te hooren verwijzen om aan den aanlegger te betalen, voor de redenen uiteengezet in de inleidende dagvaarding, de som van fr. 1.500, met de rechterlijke intresten en de proceskosten ; en verklaring dat het te vellen vonnis uitvoerbaar zal zijn bij voorraad, niettegenstaande alle verzet of beroep en zonder borg » ;

Aangezien blijkt uit het afschrift van het Proces-verbaal van openbare veiling, gehouden door het ambt van notaris Bohyn, te Kemseke, den 30 Augustus 1927, ten verzoeken van den heer Hilluud Vyd't, geboekt, dat gedaagde de herberg «De Meerschbloem» aankocht ;

dat het lastenboek, onder meer, behelsde : «De koopers of rechtverkrigende van koopen één en twee, zijn verplicht, gedurende 30 jaren, herberg te houden en geen andere bieren, limonaden en bronwateren te slijten, dan degene voortkomende uit de brouwerij van den aanzoeker of door hem of zijn opvolger geleverd op straf van schadevergoeding » ;

Aangezien aanlegger beweert dat gedaagde, herhaaldelijk, in gereele werd bevonden, de hiervoren vermelde verbintenis na te leven en hij, dienvolgens, tot schadeloosstelling gehouden is ;

Aangezien uit wat voorafgaat blijkt dat de vordering als grondslag en oorsprong heeft : de verkoop van een onroerend goed ;

dat, inderdaad, vermelde verbintenis door gedaagde werd aangegaan bijkomstiglijk met den aankoop van de herberg «De Meerschbloem» en dat ze zelfs een der bestanddeelen van den verkoopprijs uitmaakt ;

Aangezien de verrichtingen die een onroerend goed tot voorwerp hebben, nooit een handelskarakter hebben, om reden dat ze niet voorkomen in de opsomming door den wetgever neergeschreven in art. 2 der wet van 15 December 1872, en dat Rechtsleer en Rechtspraak het er over eens zijn dat deze opsomming beperkend is en niet door vergelijking mag uitgebreid worden ;

Aangezien, wel is waar, bedoeld artikel 2, in zijn laatste lid, bepaalt : dat al de verbintenissen door een handelaar aangegaan, vermoed worden daden van koophandel te zijn, ten ware het bewijs geleverd werd dat de oorzaak dier verbintenissen aan den koophandel vreemd is ;

Aangezien, echter, uit deze wetsbepaling niet af te leiden is dat een handelskarakter mag toegekend worden aan daden, waarvan de aard, om wille van hun voorwerp, krachtens de wet, hoofdzakelijk burgerlijk is ;

dat een andere verklaring niet zou strooken met den geest der wet zooals die blijkt uit de voorbereidende handelingen ; (Ber. Gent. 30 Dec. 1899. Jur. Com. des Flandres, 1900 bl. 49) ;

Aangezien de bijkomstige bepalingen van een verkoopcontract allen een burgerlijk karakter hebben, zooals de verkoop zelf, al hadden deze bepalingen of bedingen, op zich zelf genomen, een handelskarakter (De Paape, I, bl. 165 ; Hand. Gent, 7 Nov. 1899, Jur. Com. des Flandres, 1900, bl. 433) ;

Aangezien de daad die gesteld wordt in strijd met de aangegane burgerlijke verbintenis om iets niet te doen, eveneens van burgerlijke aard is ten aanzien dezer verplichting (Ber. Gent, 10 Febr. 1928, in zake Elslander t/ Van den Berghe) ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle tegenstrijdige besluiten verwerpend, verklaart zich onbevoegd ratione materiae en verwijst aanlegger in de kosten.

**VLAAMSCHE JURISTEN ! Abonneert U op  
het RECHTSKUNDIG WEEKBLAD !**

## De vervlaamsching van het Gerecht

Enkele confraters uit Brugge hebben op de laatste zitting van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden, de aandacht gevestigd op eenige noodzakelijke wijzigingen die zouden dienen gebracht aan het wetsvoorstel op het gebruik der Nederlandsche taal in gerechtszaken, dit vooral met het oog op de rechtspraak van het Verbrekingshof.

Wij deelen hierna de voorgestelde wijzigingen mede, die aansluiten bij het art. 42 van het wetsvoorstel verschenen in het n° 14 van ons blad.

### TEKST

Artikel 42. Gewijzigd als volgt :

De artikelen 120, 123, 131 en 132 van de wet van 18 juni 1869 op de rechterlijke inrichting (hoofdstuk VI : van het Hof van Verbreking), worden gewijzigd als volgt :

Artikel 120. — Zij is samengesteld uit een eerste voorzitter, een kamervoorzitter en zeventien raadsheeren.

Artikel 123. — De volgende alinea toevoegen :

« Veertien van de raadsheeren, de eerste voorzitter ofwel de kamervoorzitter, en twee van de advocaten generaal moeten, voor wat de kennis van de Nederlandsche taal betreft, de voorwaarden vervullen, voorzien bij artikel 40 van de wet van 21 Mei 1929 en de academische graden, gewijzigd bij de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Artikel 131 — de volgende alinea toevoegen :

« De hoofdgriffier en een der adjunctgriffiers ofwel de twee adjunct-griffiers moeten, voor wat de kennis van de Nederlandsche taal betreft, de voorwaarden vervullen, voorzien bij artikel 40 der wet van 21 Mei 1929, kan de eerste voorzitter de verzending voor de andere kamer bevelen van alle voorzieningen tegen in 't Nederlandsch gestelde vonnissen ».

Artikel 132 — de volgende alinea toevoegen :

« Indien al de leden eener Kamer de voorwaarden vervullen voorzien bij artikel 40 der wet van 21 Mei 1929, kan de eerste voorzitter de verzending voor de andere kamer bevelen van alle voorzieningen tegen in 't Nederlandsch gestelde vonnissen ».

Artikel 42bis toevoegen als volgt :

Artikel 42bis :

Het artikel 31 van de wet van 4 Oogst 1832 wordt gewijzigd als volgt :

Art. 31. — Na het zesde lid het volgende lid toevoegen :

« De helft van de advocaten bij het Verbrekingshof moeten, voor wat de kennis der Nederlandsche taal betreft, de voorwaarden vervullen, voorzien bij artikel 40 der wet van 21 Mei 1929 op de academische graden, gewijzigd bij de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken ».

### TOELICHTING

Artikel 42 : Wij vragen aan dit artikel verschillende wijzigingen.

1° Wij meenen dat het volstrekt noodzakelijk is dat minstens veertien (en niet zeven) van de raadsheeren bij het Hof van Verbreking bewijzen geleverd hebben van een degelijke kennis van 't Nederlandsch, immers om te zettelen met vereenigde kamers moeten er in het Verbrekingshof veertien raadsheeren zijn die Nederlandsch verstaan.

Eveneens voor de geschillen over recht-macht en zoo meer moeten telkens veertien raadsheeren zetelen en beraadslagn.

Zal men eenvoudig de comédie tot in ins Verbrekingshof drijven van veertien beraadslagende Heeren waarvan er zeven eenvoudig niet kunnen begrijpen waarvan er spraak is ?

Onzes inziens is dit met de waardigheid van dit hoog gerechtshof niet verenigbaar.

2° Wij vragen ook dat een der voorzitters, hetzij de eerste voorzitter, hetzij de kamervoorzitter, de proeven zou moeten geleverd hebben die door deze wet als criterium van kennis onzer taal beschouwd worden.

Ook die moet verstaan waar er spraak van is.

3° Wij vragen ook dat de hoofdgriffier of een zijner adjuncten ofwel minstens de twee adjuncten, de academische proef zouden moeten doorstaan hebben. Die moeten immers ook docter in de rechten zijn en het is van het hoogste belang dat de twee kamers van het Hof elk een Nederlandsch-kennende griffier hebben.

Artikel 42bis : Wij vragen ook wijzigingen aan artikel 31 van de wet van 4 Oogst 1932, ten einde te bekomen dat minstens de helft van de advocaten bij het Hof van Verbreking de academische proef zouden doorstaan hebben. Wij meenen te weten dat er thans slechts één van de advocaten bij het Hof in staat is, op vermoedelijk deftige wijze, Nederlandsch te schrijven. Laat ons hopen dat dit uniek Nederlandsch kennend wezen in die hooge middens ook zijn proceduurtal kent dan is de toestand de volgende : degene die zich tegen een Nederlandsch vonnis in verbreking wil voorzien kan een advocaat vinden en de andere zal zich in de onmogelijkheid bevinden te antwoorden.

Wij wenschen te laten opmerken dat deze gegevens slechts verstrekt worden om te laten zien dat de kwestie van de vervlaamsching van

het Hof van Verbreking niet opgelost is met de twee desbetreffende artikeltjes in de huidige wet.

Misschien zijn onze voorstellen niet volledig of zelfs in strijd met sommige werkelijkheden. B.v. wat betreft de schikking van de kamers en de verdeeling van de werkzaamheden.

De kwestie moet, meenen wij eens ernstig uitgestudeerd worden.

## Fiskale Kroniek

Onze fiscale kroniek in het R.W. van 12 Februari 1933 verschenen, werd aan de Redactie toegestuurd voor dat de wet van 13 Januari 1933 werd afgekondigd. Belangstellende lezers hebben dan ook zeer vriendelijk op de onjuistheid der aangegeven kwijtingsrechten gewezen.

Dit geeft ons de gelegenheid de laatste evoluties op dit stuk nader toe te lichten.

### 1°) DE TEKSTEN.

Art. 10 der wet van 2 Januari 1926 luidt als volgt :

Le droit de timbre de 10 centimes par 500 fr. établi sur les écrits désignés aux articles 1 et 4 de la loi du 24 octobre 1919 est porté à 20 centimes par 500 francs ou fraction de 500 francs.

Toutefois pour les titres désignés aux susdits articles d'un import de 1000 fr. et au dessous, le droit reste fixé à 10 centimes.

Par modification à l'article 26 de la loi du 28 août 1921 le droit susvisé de 20 centimes par cinq cents francs ne peut excéder la somme de 10 francs pour chaque acte ou écrit. (Ingetrokken).

Artikel 10 der wet van 2 Juli 1930.

Par modification à l'article 1 de la loi du 24 octobre 1919, à l'article 1 de la loi du 16 juillet 1922 et à l'article 17 de la loi du 10 août 1923 les quittances de sommes ne dépassant pas trent francs sont exemptes du droit de timbre.

Artikel 6 der wet van 23 Maart 1932.

Est augmenté d'un décime le montant calculé d'après les tarifs existants, des droits d'enregistrement, de greffe, d'hypothèque de succession, de timbre ...ainsi que des amendes proportionnées aux dits droits et taxes. En ce qui concerne le droit de timbre et les taxes assimilées, le montant du droit en principal et additionnel est, le cas échéant arrondi au décime.

Artikel 14 van het Koninklijk Besluit van 13 Januari 1933. « Sous réserve de ce qui suit, les taux des droits de timbre et des taxes assimilées au timbre, tels qu'ils existaient avant la loi du 23 mars 1932, ainsi que des amendes proportionnées aux dits droits et taxes sont augmentés d'un cinquième. »

Artikel 20 van zelfde Koninklijk Besluit van 13 Januari 1933. « Sont abrogés l'art. 10 de la loi du 28 août 1921 et le dernier alinéa de l'art. 10 de la loi du 2 janvier 1926. »

Artikel 21 van zelfde Koninklijk Besluit : « Il est ajouté au titre XVI du Code des taxes assimilées au timbre un article 204/2 ainsi conçu :

Art. 204/2. Le montant des droits de timbre et des taxes assimilées au timbre, est le cas échéant, arrondi au décime supérieur pour chaque perception.

II. Het huidige bedrag van het zegelrecht over kwijtingen.

De bedragen vermeld in mijn kroniek afgedrukt in het R. W. van 12 Februari 1933 zijn dus thans gewijzigd :

1° zijn vrij van zegel de kwijtingen over bedragen van 1 tot 30 frank ; dit blijft dus ongewijzigd.

2° Van 30 tot 100 fr. was het bedrag voor de wet van 23 Maart 1932 0.10 fr. Dit bedrag is verhoogd op 0.12 theoretisch. De afronding voorgeschreven door artikel 204/2 van het Wetboek op de taksen met het zegel gelijkgesteld, welk artikel ook van toepassing is op het zegel, blijkens de bewoording hierboven afgedrukt brengt in feite dit recht op 0.20 fr.

3° Van 100 tot 500 fr. is het zegelrecht 0.20 fr. af te ronden op 0.30 fr. ;

van 500 tot 1000 fr. is het zegelrecht 0.48 fr. af te ronden op 0.50 fr. ;

van 1000 tot 1500 fr. is het zegelrecht 0.75 fr. af te ronden op 0.80 fr. ;

van 1500 tot 2000 fr. is het zegelrecht 0.96 fr. af te ronden op 1 fr. ;

van 2000 tot 2500 fr. is het zegelrecht 1.20 fr. niet af te ronden ;

van 2500 tot 3000 fr. is het zegelrecht 1.44 fr. af te ronden op 1.50 fr.

enzovoort.

Het is dus eene progressie met onregelmatig tempo.

De bewerkingen zijn de volgende :

a) Eerst het zegelrecht berekenen op den voet van 0.20 fr. per 500 fr.

b) Daarna het totaal verhoogden met een vijfde.

c) Dit verhoogd bedrag afronden op den deciem.

Voorbeeld : 10.000 fr. begrijpende twintigmaal 500 fr. geeft 4 fr. zegelrecht te verhoogden met 1/5 of 0.80 geeft 4.80 fr.

10.500 r. begrijpende een en twintigmaal 500 fr. geeft 4.20 fr. zegelrecht te verhoogden met 1/5 of 0.84 fr. geeft 5.04 af te ronden op 5.10 fr.

3°. Er bestaat geen maximumbedrag meer. Dus de onregelmatige progressie met 0.30 voor

de vijf honderd frank die volgt op duizendtal en met 0.20 voor de vijf honderd frank die daarop volgt, loopt onbeperkt door.

Deze zegelrechten dienen geheven over de kwijtingen op eereelonen.

THUYSBAERT Prosper.

## Bibliographie

M. WILLY VAN EECKHOUT. — LE DROIT DES ASSURANCES TERRESTRES, TRAITE THEORIQUE ET PRATIQUE, 2e édition, 1933, Bruxelles, Etabl. Bruylant, en Paris, Librairie Générale de droit et de jurisprudence.

Van het werk van den heer Willy Van Eeckhout, Le Droit des assurances terrestres, waarvan men de betekenis kent voor de rechtswetenschap en vooral voor de rechtspraktijk hier te lande, zag een tweede en vermeerderde uitgave het licht. De taak die de heer Van Eeckhout zich had gesteld was een ongewoon zware : Het verzekeringsrecht was bij ons nagenoeg niet bestudeerd en de heer Van Eeckhout was de eerste die een werkelijk systematisch opgevatte studie leverde. Zijn boek is geworden tot een goede doctrinale synthese van de vaak ingewikkelde regels van de verzekeringsovereenkomst.

In deze nieuwe uitgave wordt de studie van de toepassing der algemeene beginselen der verzekering tot talrijker takken van verzekering uitgebreid. Zoo worden thans mede behandeld de verzekering tegen diefstal en de kredietverzekering, waardoor dit werk voor de praktijk nog in belang is toegenomen. De verwijzingen werden bijgewerkt naar de meest recente jurisprudentie.

De algemeene structuur uit de eerste uitgave bleef behouden. In de inleiding treffen we, naast de geschiedenis van de verzekering, een uitgebreide literatuur-opgave aan, waarin de vreemde literatuur (en niet alleen de Franche) een voorname plaats heeft gekregen, hetgeen ongetwijfeld een eerste stap beteekent in een richting die eigenlijk ook in het werk zelf in breder mate diende te worden gevolgd. Voor de rechtswetenschap in ons land is bijzonder de recente ontwikkeling van het verzekeringsrecht in Frankrijk, waar een wet van 13 Juli 1930 het recht van de verzekeringsovereenkomst op een merklijk gewijzigde wettelijke grondslag heeft gevestigd, van het grootste belang : Het is waarschijnlijk dat, nu eigendijk ook Frankrijk nieuwe banen heeft betreden, het Belgische recht geleidelijk den weg, waar Zwitserland, Duitschland, Zweden en andere landen zijn voorgaan, zal inslaan.

Het invoeren van de contrôle over de levensverzekeringsondernemingen in België gaf schrijver aanleiding om langer stil te staan bij de studie over dit toezicht, niet alleen bij ons, maar ook in de voornaamste vreemde staten. — Aan het slot zijner inleiding zijn eenige korte gegevens, betreffende het internationaal regime van de verzekering, bijeengebracht.

Evenals in de eerste uitgave is het eerste deel van het werk gewijd aan de algemeene beginselen van het verzekeringsrecht. In dit deel treffen we ook de behandeling aan van de herverzekering. Misschien zou deze echter, als een bijzondere tak van de schadeverzekering, logischerwijze beter een plaats gevonden hebben in de tweede helft van het boek waarin achtereenvolgens de voornaamste takken van verzekering in het bijzonder ter sprake komen.

Behandeld worden in de tweede helft de levensverzekering, de brandverzekering, de diefstalverzekering, de ongevalverzekering — waarin ook de verzekering tegen werkongevallen voorkomt — en de kredietverzekering. Het boek sluit met een aantal beschouwingen over de betrekkingen tusschen verzekering en fiscus. Als toelage werden afgedrukt de op dit oogenblik in België geldende wetgeving betreffende de verzekering, de brandpolis door het Comité des Assureurs belges opgesteld in 1924 en de polis van Antwerpen van 1 October 1920.

\*\*\*

Voor wat de structuur van zijn werk aangaat, heeft schrijver zich in 't algemeen gehouden aan den bouw van de wet van 1874. Het is echter de vraag of de structuur dezer wet wel als de verkieslijkste moet worden aanzien, waar het toch in de eerste plaats gaat om een theoretische uiteenzetting. De door de nieuwe wetgevingen op het verzekeringscontract gevolgde methode bestaat, in afwijking der methode van onze wet, hierin om in een algemeen deel de principes voorop te stellen die op alle takken van verzekering toepasselijk zijn, en vervolgens in een tweede en derde deel respectievelijk de schade- en de personenverzekering te behandelen, hierin wederom vooraf uiteenzettend de algemeene principes van elk der twee groote afdelingen, waarna ten slotte de bijzondere regels der voornaamste takken worden toegelicht. Het is duidelijk dat deze nieuwe wijze van voorstelling een overzichtelijker beeld geeft van het geheel en een juist inzicht verschaft in de materie. De verschillen die bestaan tusschen de personen- en schadeverzekeringen worden er scherp door omlijnd — iets waar de Belgische jurisprudentieele ontwikkeling ongetwijfeld haar voordeel mee zou kunnen doen (om een voorbeeld te noemen, in zake samenvoeging der vergoedingen in geval een op het leven verzekerd persoon door de schuld van een derde het slachtoffer wordt van een ongeval). In verband met dit onderscheid zou door schrijver een grootere nadruk kunnen gelegd zijn geworden op het interessebegrip, dat het hoofdonderscheid uitmaakt tusschen de personenverzekering en de schadeverzekering.

Wat de materiele inhoud van het werk betreft, ziet men den grooten invloed der codificatie van 1874 op Schrijver. Tegen dergelijke invloed heeft Prof. Capitant in zijn « Introduction à l'Etude du Droit civil » met rede waarschuwd : « Si elle (de codificatie) présente le grand avantage de fixer, d'éclairer, de simplifier le droit, de le mettre plus aisément à la portée de tous, elle arrive, par contre presque toujours, à entraver la libre évolution, le libre développement, en imposant à la pensée des juriconsultes un ordre plus ou moins artificiel, qu'ils sont presque contraints d'adopter et qui tue l'esprit scientifique ». Wie, zooals Schrijver, in de dagelijkse praktijk staat en tot dagelijkse taak heeft de vaststaande principes in concreto toe te passen, moet bijna onvermijdelijk in sterke mate, ook waar hij theoretisch gaat denken, den invloed van de bestaande regels en methodes ondergaan. Hierbij komt dat Schrijver sterk vasthoudt aan de strakke individualistische strekking in het verzekeringsrecht en het standpunt der meer sociaal georiënteerde buitenlandsche doctrine geenszins tot het zijne maakt, ook niet bij zijne theoretische beschouwingen. Men kan zeggen dat in algemeenen

regel de houding van schrijver is de houding van den verzekeraar. Dit mag men bij het raadplegen van zijn werk niet uit het oog verliezen. — Een meer sociaal georiënteerde wijze van denken zou aan de jurisprudentie heel dikwijls toelaten grove onrechtmatigheden te keer te gaan. Zoo is het principe van de autonomie van de wil, op het gebied van het verzekeringsrecht, in niet geringe mate een zuiver juridische fictie, waarvan de toepassing leiden kan tot de meest gevaarlijke willekeur bij minder ernstige verzekeraars.

De sterke inwerking van de bestaande wetsbepalingen op Schrijver komt duidelijk aan het licht waar hij het heeft over de verzekering van de grove schuld van den verzekerde, die hij, met de wet van 1874, als onverzekerbaar voorstelt. Op het gebied van het verzekeringsrecht is het echter theoretisch onjuist te zeggen dat « culpa lata dolo comparatur » ; de grove schuld laat het risico bestaan, terwijl de opzettelijke schuld het risico uitschakelt. De grove schuld is dus, in theorie althans, wel ter dege verzekerbaar. De Franche wet van 1930 neemt dan ook, in tegenstelling met de Belgische, aan dat, zolang de polis het niet anders voorziet, de grove schuld van den verzekerde door de overeenkomst gedekt wordt.

Een ander punt is de verjaring. Schrijver is hier, in overeenstemming met de algemeene rechtspraak, van meening dat de korte verjaring voorzien door art. 32 van de wet van 1874 bij overeenkomst nog korter kan gemaakt worden. Ter rechtvaardiging van dit standpunt wordt aangehaald dat de prescriptie tot doel heeft de vermogenstoestanden te consolideeren : hoe korter dus de prescriptie, hoe sneller deze stabilisatie in haar werk zal gaan. Hiertegenover staat evenwel het voor bescherming in aanmerking komende belang van degenen die zich hun recht ontnomen zien, belang dat bij een te kort termijn van prescriptie in het gedrang raakt, doorgaans ten nadeele van den verzekerde. Men kan aannemen dat wanneer, de wetgever een speciale en verkorte termijn van verjaring heeft vastgesteld, hij in algemeenen regel deze twee tegenstrijdige belangen op het oog heeft gehad en dat hij tot een compromis tusschen beide is gekomen. Naast de stelling van Planiol, die elke conventionele afwijking van den termijn van verjaring door de wet voorzien verwerpt, is er zoodoende misschien een middelweg : de gewone prescriptie van 30 jaar kan door de partijen ingekort worden, de prescriptie integendeel, waarvoor de wetgever een bijzonder en verkort termijn vaststelde, zijn niet vatbaar voor wijziging. In de voorbereidende werken der Belgische wet is er omtrent deze kwestie niets afdoende te vinden. Wel werden er tijdens de bespreking eenige woorden over gerept : de meening werd namelijk geuit dat het de taak der jurisprudentie was te beslissen of den termijn van 3 jaar af of niet zou mogen worden verkort.

Ten slotte nog de kwestie der onverdeelbaarheid der premie. Volgens Schrijver is de voor een bepaalde verzekeringsperiode gestipuleerde premie als een ondeelbaar geheel te beschouwen. Een der voorbeelden die schrijver in dit verband geeft, teekent scherp het belang van het principe : « de même en cas de résiliation du contrat pour cause de faillite de l'assureur, l'assuré ne pourrait prétendre au remboursement de la fraction de prime payée anticipativement et afférente à la période pendant laquelle le risque n'a pas couru ». Schrijver steunt hierbij op een arrest van het Hof van Beroep van Parijs van 30 October 1926. Sedert verscheidene jaren is de Franche rechtspraak nochtans vastgelegd in tegenovergestelden zin : het Hof van Cassatie heeft in 1923 en in December 1926 beslist dat de premie deelbaar is (Civ. 6 Juni 1923, D. P., 1924, 1, 5 ; Req., 27 December 1926, D. P., 1927, I, 153). In twee notas onder deze arresten toont Prof. Ripert aan hoe het princip der onverdeelbaarheid ten onrechte uit de maritieme verzekering in de landverzekering was overgenomen geworden. Sedert de wet van 1930 is er ten andere in Frankrijk geen betwisting meer mogelijk, vermits deze wet uitdrukkelijk het princip der deelbaarheid der premie heeft opgenomen.

\*\*\*

Voor zoover onze kanteekeningen bij het verdienstelijk werk van den heer Van Eeckhout. Waar de stof der verzekeringen zoo complex is, kan het niet anders dan dat meningsverschillen naar voren treden. Aan onze waardeering voor dezen gewetensvollen arbeid doet dit niets af.

Het Rechtskundig Weekblad beveelt trouwens dit werk des te warmer in de belangstelling aan, waar het reeds op de geschatte medewerking van den heer Van Eeckhout beroep kon doen.

H. JACOB.

## Wetgeving

WETSVOORSTEL  
TOT TIJDELIJKE HERZIENING VAN DE  
HUUROVEREENKOMST DER VOOR HAN-  
DELSGEBRUIK BESTEMDE VASTE GOE-  
DEREN OF GEDEELTEN VAN VASTE  
GOEDEREN EN VAN DE LANDPACHTEN.

### TOELICHTING

Mevrouw, Mijne Heeren,

In den loop van de vorige zitting heb ik met mijn collega's, de heeren Jennissen en Joris, een wetsvoorstel ingediend op de handelshuur.

Sedert dat wij dit initiatief genomen hebben, is de economische crisis, welke het land doorworstelt, nog in aanzienlijker scherpste zoowel voor de landbouwers als voor de handelaars toegenomen.

Ze zijn talrijk, de handelaars die, voor hun normaal zakenleven, niet meer over de noodige kapitalen beschikken.

Zij kunnen hun algemeene kosten verminderen, doch zijn niet in staat om hun huurprijzen af te slaan.

Het aantal faillissementen neemt met den dag toe :

236 in 1930; 377 in 1931 en de toestand verergert.

De landbouwers ondergaan de gevolgen van de abnormale verlaging van al de landbouwvruchten.

Handelaars en landbouwers hebben, over het algemeen, zeer hooge pachten te betalen : ze hebben dezelve moeten ondergaan door den wil van den eigenaar of er vrijwillig moeten in berusten ten tijde van voorspoed, wegens de verbitterde concurrentie.

Rekening houdende met de crisis die wij doormaken, hebben wij geoordeeld dat het, in economisch opzicht, nuttig ware een gansch tijdelijke herziening mogelijk te maken van de

lopende handelshuurovereenkomsten en landpachten.

Het principe dat ten grondslag ligt van ons wetsvoorstel, is dat van de toevalligheid, zoo meesterlijk verdedigd door onzen betreurden en onderscheiden collega, wijlen den heer Eugène Hanssens.

Ten einde eenvoudig en snel te werk te gaan, hebben wij ons laten leiden door de wet van 20 Juni 1930 betreffende de pachten op langen termijn.

Om talrijke rechtsgedingen te vermijden, hebben wij een verzoeningsprocedure voorzien.

Wij hebben gedacht dat een herziening van pachten op een redelijken grondslag, nuttig kan aanprezen worden, in zoverre die herziening niet een zeer korten tijdduur zou overschrijden, welken termijn wij op één jaar hebben bepaald.

Moest de toestand voortduren, dan zou de wet kunnen verlengd worden.

Leo MUNDELEER.

## WETSONTWERP

### Eerste Artikel.

Het bedrag van de huurprijzen der voor handelsgebruik bestemde vaste goederen of gedeelten van vaste goederen, alsmede van de landpachten, gesloten vóór 31 December 1931, kan herzien worden, bijaldien de verplichtingen van een der contracterende partijen buiten verhouding zijn met de voordeelen welke zij er kan uit trekken.

### Art. 2.

De herziening zal slechts uitwerking hebben van af den eersten vervaldag volgende op de instelling van de rechtsvordering.

### Art. 3.

De huishuur wordt bepaald op zevenmaal de waarde van 1914 voor de handelshuurovereenkomsten, en op vijfmaal die waarde voor de landpachten, zonder minder te mogen bedragen, dan de op 1 Januari 1932, ten bezware van den eigenaar, bestaande hypotheaire lasten.

### Art. 4.

De huurvoorwaarden, op 1 Augustus 1914, kunnen door alle rechtsmiddelen worden bewezen, welke ook de waarde zij van het geschil. Zoo het goed niet bestond op 1 Augustus 1914, zoo het niet verhuurd was of zoo het verhuurd was aan uitzonderlijke voorwaarden, zou het bedrag van den op dien datum normalen huurprijs, door den rechter worden vastgesteld.

### Art. 5.

De eisch in herziening zal worden vervolgd binnen de voorwaarden en op de wijze voorgeschreven bij de wet van 20 Juni 1930 betreffende de pachten op langen termijn.

### Art. 6.

De bij deze wet voorziene herziening zal enkel gelden voor den duur van één jaar.

Leo MUNDELEER.  
E. JENNISSEN.  
L. JORIS.

## WETSVORSTEL BETREFFENDE DE PACTHPRIJZEN.

### TOELICHTING

Mevrouw, Mijne Heeren,

In een wetsvoorstel, in 1925 ingediend, hadden wij de eer aan de Kamer voor te stellen de pacht-prijzen te beperken op driemaal den prijs geldende op 1 Augustus 1914.

De Afdelingen hadden dit voorstel aanvaard en, op 3 Mei 1928, diende onze Collega, de heer Lepage, namens de Middenafdeling, een verslag in, waarbij het principe van de beperking werd verdedigd, doch daarbij tevens het maximum-bedrag werd gebracht van 300 op 450 t.h. van den vooroorlogischen prijs.

Ondanks al ons aandringen, konden wij van de Kamer tot nog toe, geen openbare bespreking van het voorstel bekomen.

De tijd die, sedert het indienen er van, is verstreken, had voor gevolg dat een stelsel, voorzien voor een vroeger tijdperk, op dit oogenblik moeilijk toepasselijk is geworden.

In 1932 is het niet meer mogelijk de pacht-prijzen van 1914 als een punt van wettelijke vergelijking te stellen. De vervolgen achtien jaren hebben het grondregime heel wat gewijzigd en hebben vooral de bezwaren van de bewijsslevering vergroot.

Daarom waren wij van mening dat het noodig was aan de Kamer een nieuw voorstel te onderwerpen.

Inderdaad, zoo onze formule van 1925 vervallen is, toch is het kwaad dat zij zich voornam te verhelpen, geenszins verdwenen.

De overdrijving van sommige pacht-prijzen blijft een feit.

Anderzijds, door het aannemen van de wet van 29 Maart 1929, hebben de Kamers de noodzakelijkheid, vastheid te brengen in de landbouwondernemingen, erkend. En om het voordeel van dat principe op afdoende wijze aan den landbouwer te verzekeren, is het noodig dat deze, voor gansch den duur zijner opwonning, beschikte over het middel om de bezwaren te weren, die voortvloeien uit een wegens onvoorziene omstandigheden abnormaal geworden pacht-prijs.

Ons doel is een blijvend evenwicht tot stand te brengen tusschen de praestaties van den pachter tegenover de grondrente, en de renderingsmogelijkheden van zijn bedrijf.

Wij stellen geen enkele willekeurige beperking der pacht-prijzen voor. Wij willen regeling ervan verzekeren door onpartijdige colleges die den billijken prijs zullen bepalen, volgens economische omstandigheden van het oogenblik.

Wij vertrouwen dat de Kamer ons voorstel zal willen onderzoeken in een geest van rechtvaardigheid, die ook ons heeft geleid.

## WETSVORSTEL

### Eerste artikel.

Ieder landgoedpachter of -verpachter heeft het recht de herziening van den pacht-prijs te vragen.

### Art. 2.

De aanvraag tot herziening is toepasselijk op de pacht-prijzen waarvan de prijs betaalbaar is in geld, zoolw als op diegene waarvan de prijs, geheel of

gedeeltelijk, als betaalbaar in natura werd bedongen.

De gelijkwaardigheid in franken van de pacht-prijzen in natura wordt vastgesteld op grond van de gemiddelde waarde der aangeduide producten, gedurende de drie jaar die de aanvraag tot herziening voorafgaan.

### Art. 3.

Indien de pachtovereenkomst een beding van herziening behelst, kan de betrokkene, naar zijn goeddunken, de overeengekomen herziening of de bij deze wet voorziene herziening aanvragen.

Is nietig en van geen waarde, elk beding waardoor een pachter zich het recht ontzegt van de pachtherziening aan te vragen, of waardoor hij afziet van zijn vrije keuze tusschen de overeengekomen herziening en de wettelijke herziening.

### Art. 4.

De nieuwe prijs moet de billijke huurwaarde vertegenwoordigen op den dag der aanvraag.

Deze huurwaarde wordt vastgesteld met inachtneming van den landbouwtoestand over 't algemeen, van den bijzonderen toestand van de betreffende hoeven of percelen, evenals van de overige gegevens die tot het bepalen van den billijksten prijs kunnen dienen.

### Art. 5.

Bij gebreke van minnelijke schikking tusschen partijen, wordt de billijke huurwaarde vastgesteld door de Paritaire Commissie welke in den zetel van elk rechterlijk arrondissement is opgericht.

De Paritaire Commissie bestaat uit den voorzitter der Burgerlijke Rechtbank of een door hem afgevaardigde rechter, en uit twee door het lot aangeduide bijzitters: de eene genomen uit een lijst van vier eigenaars-verpachters, de andere uit een lijst van vier pachters of vroegere huurders. Beide lijsten worden, door de Bestendige Deputatie van de Provinciale Raden, om de drie jaar, opgemaakt.

De Commissie wordt voorgezeten door den Voorzitter van de Rechtbank of den afgevaardigden rechter.

De aanvraag in herziening wordt gevormd door eenvoudige verklaring ter Griffie van de Burgerlijke Rechtbank.

De Voorzitter roept de bijzitters en de partijen bij aangetekenden brief bijeen, ten minste tien dagen vóór den datum der terechtzitting.

De partijen verschijnen in persoon. Zij mogen zich echter door een pleitbezorger, een regelmatig ingeschreven advocaat of een door de Commissie toegelaten gevolmachtigde doen bijstaan of vertegenwoordigen.

De Commissie legt er zich op toe de partijen overeen te brengen. Zoo zij daarin slaagt, maakt zij proces-verbaal op van de vereeniging. In het tegenovergestelde geval, doet zij in een met redenen omkleed vonnis uitspraak, na alle dienstige inlichtingen te hebben ingewonnen.

De processen-verbaal van vereeniging en de vonnissen worden ter Griffie van de Burgerlijke Rechtbank neergelegd. Een afschrift daarvan wordt, bij aangetekenden brief, binnen de vijftien dagen na de verschijning of de uitspraak, aan de partijen gezonden.

Zoo het getal aanvragen het vereischt, stelt de Voorzitter van de Rechtbank een tweede Paritaire Commissie samen, die door een afgevaardigd rechter wordt voorgezeten.

### Art. 6.

De bijzitters kunnen gewraakt worden:

1° Indien zij persoonlijk bij het geschil zijn bezet; 2° Indien zij van een der partijen bloed- of aan-  
trokken; 3° Indien, binnen het voorgaande jaar, tusschen hen en een der partijen of derzelver echtgenoot of bloed- en aanverwanten in de rechte lijn, een burgerlijke of crimineele rechtsvordering werd aanhangig gemaakt; 4° Indien zij, in de zaak, een geschreven advies hebben gegeven; 5° Indien ze zijn patroons, werklieden, bedienden, verhuurders of huurders van een der in de zaak betrokken partijen.

De partij die een bijzitter wil wraken, is er toe gehouden de wraking vóór elk debat te vormen en de beweegreden daarvan uit een te zetten in een verklaring die zij, door haar ondertekend, zal overhandigen aan den Voorzitter der Rechtbank of diens afgevaardigde;

Onverwijld wordt uitspraak gedaan door den magistraat wiens beslissing onherroepelijk zal zijn.

### Art. 7.

De beslissing van de Paritaire Commissiën worden onherroepelijk gewezen.

Zij kunnen alleen wegens onbevoegdheid, machts-overschrijding of schennis der wet worden bestreden door rechtsmiddel in verbreking, na verklaring ter griffie, uiterlijk den vijftienden dag van af de betekening bij deurwaardersexploot zal worden aangezegd in de burgerlijke kamer, zonder consignatie en zonder verplichten bijstand van een advocaat.

Al de beslissingen, alsmede de uittreksels, afschriften, grossen of uitgiffen, en over 't algemeen al de akten van rechtspleging waartoe de toepassing van deze wet mocht aanleiding geven, worden gezien voor zegel geteekend en kosteloos geregistreerd.

Een reglement van openbaar bestuur zal de wijze van werking der Paritaire Commissiën, alsmede de wijze van aanduiding en de vergelding der bijzitters bepalen.

### Art. 8.

Indien een nieuwe prijs is vastgesteld, treedt deze in werking voor de pacht van het jaar gedurende hetwelk de aanvraag in herziening werd ingediend.

Indien, na een eerste herziening, de economische omstandigheden zoodanig mochten veranderd zijn, dat zij ofwel een verhooging, ofwel een verlaging van meer dan een vierde der vroegere begrootte huurwaarde met zich brengen, kunnen de eigenaar en de huurder, op dezelfde wijzen en om de drie jaar, herziening van den vroeger vastgestelden prijs aanvragen.

Echter, zal de prijs nooit hooger mogen zijn dan degene die in de pachtovereenkomst staat geboekt.

### Art. 9.

De overeenkomst van pachtvermindering, aange-  
gaan tusschen eigenaars en pachters, zijn vrij van zegel- en registratierechten.

In geval van verbreking, worden de voor den

nog te loopen termijn geinde zegel- en registratierechten aan de rechthebbenden teruggegeven.

### Art. 10.

De bepalingen van deze wet zijn mede van toepassing op den tuinbouw en den groentenweek.

Jules MATHIEU.  
Emile BRUNET.  
Edmond DOMS.  
H. DE RASQUINET.  
H. LEPAGE.  
J. CALMET.

## WETSVORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE VOORLAATSTE ALINEA VAN ARTIKEL 6 DER WET OP DE VERGOEDING DER SCHADE VOORTSPRUI- TENDE UIT ARBEIDSONGEVALLEN.

### TOELICHTING

Mevrouw, Mijne Heeren,

De voorlaatste alinea van artikel 6 der wet op herstel van de schade voortvloeiende uit de arbeidsongevallen — samengeordene wetten van 24 December 1903, 3 Augustus 1926, 15 Mei 1929, 30 December 1929 en 18 Juni 1930 — bepaalt de wijze waarop het grondloon berekend wordt voor de werklieden der bedrijven die nu en dan, regelmatig of onregelmatig, stilliggen.

De wet maakt onderscheid tusschen den werkmans die een ongeval ondergaat, waardoor hij blijvend ongeschikt is tot werken of het leven verliest, en den werkmans die een ongeval ondergaat waardoor hij slechts tijdelijk ongeschikt is tot werken.

In het eerste geval (ongeval die blijvende ongeschiktheid tot werken of den dood veroorzaakt) : wordt het grondloon samengesteld uit het werkelijk betaald loon, verhoogd met het hypothetisch loon voor de werkloosheidsdagen.

In het tweede geval (ongeval dat een tijdelijke ongeschiktheid tot werken veroorzaakt) : komt het grondloon overeen met het loon dat werkelijk betaald wordt aan den werkmans.

De Memorie van Toelichting der wet zegt : « Het scheen goed te zijn de toepassing van vorenbedoelden regel (samenstelling van het hypothetisch loon) te beperken tot de gevallen die blijvende werkonbekwaamheid of den dood veroorzaakt hebben, want wanneer men hem zelfs tot het geval van tijdelijke werkonbekwaamheid moest uitbreiden, dan zou men gevaar loopen dagelijkse vergoedingen te verleenen die dikwijls meer bedragen dan het halve dagloon, ja zelfs meer dan het geheele dagloon dat de getroffene verdiende vóór het ongeval.

« Er moet vermeden worden dat de getroffene geldelijk voordeel zou hebben, hetzij bij het veroorzaken van het ongeval, hetzij bij het noodeloos verlengen van de daaruit voortvloeiende tijdelijke werkonbekwaamheid.

Men moet het stelsel wijzigen dat door de wet ingevoerd werd en — in crisistijd vooral — een onbillijke schade veroorzaakt aan de werklieden, door ongevallen getroffen, welke slechts een tijdelijke werkonbekwaamheid veroorzaken.

Deze werklieden ontvangen onbeduidende vergoedingen!

Voorbeeld :

Een draaier, die fr. 56.50 per dag verdient, heeft 146 dagen gewerkt gedurende het jaar vóór het ongeval; hij is — om reden van zijn wil onafhankelijk — werkloos gebleven gedurende 154 dagen. Hij heeft fr. 8,248.80 ontvangen voor 146 arbeidsdagen. Indien hij gedurende tien dagen ongeschikt is tot werken, zal hij tienmaal fr. 11.30 ontvangen, d.i. 113 frank!

Hadde deze werkmans fr. 28.25 per dag verdiend, dan zou de tijdelijke vergoeding op grond van fr. 5.65 per dag, het gezamenlijk bedrag van fr. 56.50 bereiken voor tien dagen van ongeschiktheid.

Om aan dien eilendigen toestand een einde te maken, is het voldoende op het ongeval, dat slechts een tijdelijke werkonbekwaamheid veroorzaakt heeft, de principes toe te passen die door de wet aangenomen worden voor de ongevallen welke een blijvende werkonbekwaamheid of den dood veroorzaakt hebben.

Dit is het doel van het wetsvoorstel dat wij de eer hebben in te dienen.

H. DE RASQUINET.

## WETSVORSTEL

### Eenig artikel.

De woorden : « in geval van voortdurende ongeschiktheid of van overlijden van den getroffene » worden weggelaten in de voorlaatste alinea van artikel 6 der wetten op de vergoeding der schade voortvloeiende uit arbeidsongevallen, samengeordend bij koninklijk besluit van 28 September 1931.

H. DE RASQUINET.

Is. DELVIGNE.

A. DELATTRE.

E. VAN WALLEGHEM.

W. EEKELERS.

J. VANDEVELDE.

## Balieleven

### VLAAMSCHER CONFERENTIE TE GENT.

#### I.

Tijdens het siberische Winter-weer hield de Conferentie eene vergadering die nadeelig beïnvloed werd door de bijtende koude. De vele afwezigen — voorzitter H. Vande Velde en volksvertegenwoordiger De Schrijver hadden zich laten verontschuldigen — hadden ongelijk, voorwaarde omdat het zoo werkzaam lid Meester S. Duwe, eene voordracht hield en vervolgens omdat zijne voordracht over « Familievergoeding », zeer belangwekkend was.

Spreekster onderzocht zorgvuldig : wanneer de patroon storten moet voor zijn personeel, welk het organisme is dat dienst doet om de vergoedingen uit te betalen en aan wie de familie-vergoedingen ten bate komen. Spreekster gaf niet enkel een klaar overzicht van de behandelde stof doch hij wist door praktische toepassingen dit alles zeer aantrekkelijk voor te stellen.

#### II.

Door toedoen van onzen voorzitter had onze Conferentie van den Minister van Rechtswezen de toelating gekomen de beide gevangenen te Gent te bezoeken. Die bezoeken werden op 11 Februari gebracht.

De leden waren zeer talrijk opgekomen — uit-

stapjes schijnen hen steeds meer aan te lokken dan voordrachten.

Als meldenswaardig stippen wij aan :

— dat in de hulp-gevangenis, na een woord van voorstelling en van dank van wege onzen voorzitter aan den heer bestuurder, deze vooraf de leden vroeg of zij Fransch verstonden omdat hij hun zijn Vlaamsch zou willen sparen hebben.

— dat de heer bestuurder een knap beheerder schijnt; dat hij dit toonde én in zijne aanspraak waarin hij er op wees dat schier geen gevangenen voorwaardelijk in vrijheid gesteld worden als ze maar 1/3 van hunne straf hebben uitgedaan, dat de statistieken aanwijzen dat het getal veroordeelden thans toeneemt doch dat zij zoo lang in het gevang niet meer blijven omdat de uitgesproken straffen thans min in bedrag zijn dan voorgaandelijk, én in zijne uiteenzettingen tijdens het bezoek aan de vier vleugels van het hulp-gevang;

— dat wij in het midden-gevang onvangen werden door een ondergeschikte hulp-bestuurder — er waren confraters die fluisterden dat hier de hoogste overheden zich niet in gevaar stelden van in het Vlaamsch te worden aangesproken;

— dat wij in den middentuin vernamen dat het groot gevang voor de helft opgericht werd in 1772 en de andere helft onder Willem I;

— dat er tot na den oorlog soms tot 1100 gevangenen waren, waarvoor er dan 43 bewakers waren en dat thans er amper 400 gevangenen zijn en 106 bewakers;

— dat men er nog altijd weeft gelijk in den tijd van Maria-Theresia;

— dat wij in eene ziekenzaal een veteraan aantroffen, die reeds 56 jaar in het gevang vertoefde, die reeds 3 maal het aanbod kreeg op vrije voeten te worden gesteld, doch liever te blijven heeft waar hij is!

— dat het museum, waar de gewezen foltertuigen bewaard worden, interessant was;

— dat in enkele afdelingen prachtig handwerk, voornamelijk tapijten, bewonderd werd.

## VLAAMSCHER CONFERENTIE TE ANTWERPEN

### STAGISTEN-SOUPER

Sinds een viertal jaren richt de Vlaamsche Conferentie van Antwerpen een gezellig samenzijn in waarop de nieuwgekomenen aan de balie hartelijk worden uitgenodigd.

Het is als een doopfeest der jonge stagisten, het is daarenboven voor de ouderen de beste gelegenheid om de nieuwe confraters te leeren kennen.

Dat zulk feest gezellig is spreekt van zelf. De jongeren zijn nog doordrongen van hun pas gesloten studentenleven en houden niet van officiële drukte. Bovendien zijn zij de feestelingen en worden verwelkomd door den Stahouder der balie.

Menig patroon vond aldaar zijn stagist e menig stagist kon aldaar ook een tandje louteren om zijn loopbaan te beginnen bij den eenen of den anderen patroon.

Zulke gelegenheid is een zonnestraal in het leven van een stagist, die zich in dit nieuw midden moet vreemd gevoelen, maar die weldra begrijpt dat de ouderen wel in jaren van hem verschillen maar niet in levenslust en hartelijkheid.

En dit jaar, den 22sten Februari laatstleden, waren zij weer eens bijeen, ouderen en jongeren, en zaten aan den disch bij Van Hellemont. Stahouder, oud-stahouder, leden van den tuchtraad en dan nog een aantal ouderen, die niet oud kunnen worden, drukten de hand der twintig nieuwgekomenen. Het was onze Stahouder, Mter Baus in persoon, die het vuurwerk der speechen opende en de stagisten aan onze balie verwelkomde. Het ijs was gebroken.

Mter Louis Elebaers, onze ondervoorzitter, die confrater Albert Hillen, door een kleine ongesteldheid weerhouden, verving, leidde de jongeren in en stelde hen voor.

Stilaan wrong de welsprekendheid zich los en de eene na de andere andere begon zich thuis te gevoelen en spechte als in zijn studententijd.

Mters Willy Vrints, Carnoy, Rommens en nog anderen legden als het ware hunne plechtige belofte af en van uit den mond van Mter Gaston Van den Berg, die, om nog meer indruk te maken, zich tot boven op een stoel had verheven, zoodat hij ditmaal zichtbaar was, mochten we leeren hoe deze jongeren, die regelmatig de zittingen der Vlaamsche Conferentie bijwoonden, genoeg scheppen in het Antwerpsche Balieleven.

Nadien werd er gerijmd en gedicht.

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!

Het was een gezellige bijeenkomst!